

Het pad van inwijding

Hazrat Inayat Khan

Hazrat Inayat Khan

Het pad van inwijding

Nederlandse vertaling van Volume X, hoofdstuk 2, getiteld:
Initiation and discipleship.

Vertaald door Joke Hunink, Irene Lennings en Saniya Ammerlaan.

Deze vertaling is tot stand gekomen onder verantwoordelijkheid van
het Dutch Publication Committee.

Januari 2019

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en openbaar
gemaakt.

Inhoud

Het pad van inwijding.....	5
De betekenis van inwijding	17
Wat er nodig is op het pad.....	27
De verschillende stappen op het pad.....	32
Het onderzoek van het innerlijk	37
Drie aspecten van inwijding	43
Leerlingschap.....	51
Vier soorten leerlingschap	58
De houding van de leerling.....	66

Het pad van inwijding

Over het pad van inwijding is veel gezegd en geschreven. Mensen die elk met een andere esoterische school in aanraking zijn geweest, hebben het op verschillende manieren begrepen en hebben dus verschillende opvattingen en ideeën over wat inwijding betekent. Inwijding betekent in feite slechts een stap vooruit, een stap die met hoop en moed genomen moet worden. Zonder moed en hoop is het heel moeilijk om zelfs maar een kleine stap vooruit te zetten.

Als je mij zou vragen om in eenvoudige woorden uit te leggen wat de betekenis van inwijding is, zou ik zeggen dat het lijkt op de ervaring van iemand die nooit heeft leren zwemmen. Voor het eerst gaat hij een rivier of de zee in zonder te weten of hij blijft drijven of dat hij wordt meegesleurd en verdrinken zal. Iedereen heeft in het dagelijks leven wel eens een soort inwijding gehad. Als een zakenman een volkomen nieuwe onderneming start met als enige steun de gedachte: 'Het maakt niet uit of ik win of verlies, ik wil dit gaan doen. Ik begin eraan hoewel ik niet weet wat de toekomst brengen zal', dan ondergaat hij een wereldse inwijding. De eerste poging van iemand die wil leren paardrijden, terwijl hij nooit eerder op de rug van een paard heeft gezeten of een paard gemend heeft en niet weet waar het paard hem brengen zal, is ook een inwijding.

Maar inwijding in de ware betekenis van het woord, namelijk zoals het wordt gebruikt op het spirituele pad, vindt plaats als iemand – ondanks zijn religie, geloof, zijn meningen en ideeën over spiritualiteit – voelt dat hij een stap moet doen in een onbekende richting. Als hij die eerste stap zet, is dat een inwijding.

Ghazali, een groot Soefi dichter uit Perzië, heeft gezegd: het betreden van een spiritueel pad is net als het schieten van een pijl naar een punt buiten beeld. Je ziet dus niet wat de pijl zal gaan raken. Je ziet alleen wat je zelf doet, niet het punt waarop je mikt. Daarom is

het pad van inwijding voor een wereldlijk iemand zo moeilijk. Een mens uit deze wereld die gewend is aan het leven met namen en vormen, heeft behoefte overal naam en vorm aan te geven. Hij wil iets kunnen aanraken om er zeker van te zijn dat het bestaat. Hij moet met zijn fysieke zintuigen ervaren dat iets bestaat. Als zijn fysieke zintuigen niets opmerken gelooft hij niet dat iets kan bestaan. Daarom is het zo moeilijk een pad van inwijding te gaan dat de zintuigen niet raakt. Hij weet niet waar hij naar toe gaat.

Bovendien wordt de mens van kleins af aan opgevoed in een bepaalde overtuiging, een bepaalde religie. Hij voelt zich hier zo mee verbonden, dat hij huivert bij iedere stap die hij zou moeten zetten in een richting die anders of misschien zelfs het tegenovergestelde lijkt dan wat hem geleerd is. Daarom is het moeilijk voor een nadenkend mens om de eerste stap op het pad van inwijding te zetten. Ongetwijfeld zal iemand die door nieuwsgierigheid gedreven wordt, zich overal instorten; voor hem maakt het geen verschil of hij is ingewijd of niet. Echter, voor degene die inwijding serieus neemt, is die eerste stap het moeilijkst.

Volgens de mystici zijn er twaalf inwijdingen, verdeeld in vier stadia, net zoals de halve tonen in het octaaf of de twaalf botjes in de oren. De eerste drie inwijdingen zijn de eerste drie stappen, die met de hulp van een gids worden gezet. Deze wordt in soefitermen een moershid, een leraar, genoemd. Bij de vedanta heet hij goeroe. Hij is iemand die in het volle leven staat, een mens net als ieder ander, iemand die midden in het leven staat en onderhevig aan alle beproevingen, tegenslagen en moeilijkheden. De hulp van zo'n vriend is de eerste en belangrijkste stap bij deze eerste drie stadia van het pad.

In het Oosten zal je zelden mensen tegenkomen die het spirituele pad gaan zonder de leiding van een leraar, want het is een erkend feit dat tenminste deze drie eerste stappen genomen dienen te worden met de hulp van iemand die in het volle leven staat.

We kunnen in de tradities nagaan dat alle profeten, meesters, heiligen en wijzen, hoe groot ook, een inwijder hadden. Jezus Christus werd gedoopt door Johannes de Doper. Ook in het leven van de andere profeten en zieners was er altijd iemand, hoe nederig, bescheiden of menselijk ook, die de eerste drie stappen met hen nam. Vaak was deze mens geenszins in grootheid te vergelijken met deze profeten.

Maar in feite is de moeder de eerste inwijdster van alle profeten en leraren in de wereld. Geen enkele profeet, leraar of heilige, hoe groot ook, kon direct zonder hulp van de moeder lopen. Zij moest het hem leren.

Vervolgens rijst de vraag hoe de ware leraar te vinden. Heel vaak staan de mensen in dubio, zij weten niet of de leraar die ze ontmoeten een waarachtige is of een bedrieger. In deze wereld die zo veel onwaarheid kent, komt het regelmatig voor dat iemand in contact komt met een valse leraar. Tegelijkertijd zal iemand die oprecht is naar zichzelf, altijd stuiten op de waarheid, op het waarachtige. Zijn eigen echte geloof en de oprechtheid waarmee hij serieus aan het zoeken is zullen zijn zoeklicht worden. De echte leraar, die minnaar van de werkelijkheid, zit van binnen, is het eigen oprechte zelf. Wanneer iemand serieus de waarheid zoekt, zal hij vroeger of later zeker een echte leraar vinden. Wat, als iemand in contact is gekomen met een valse leraar? Dan zal de Ene de valse leraar veranderen in een echte, want de waarheid is groter dan de leugen.

Er gaat een verhaal over een derwisj, een eenvoudige mens, die was ingewijd door een leraar. Toen de leraar was overleden, kwam deze derwisj in contact met een of andere helderziende die hem vroeg of hij leiding had op zijn pad. De man antwoordde: 'Ja, mijn meester, die net deze aarde heeft verlaten. Toen hij nog leefde genoot ik al enige tijd zijn leiding. Het enige wat ik nu zou willen, is alleen maar uw zegen.' Maar de helderziende zei: 'Ik zie door mijn helderziende kracht dat de leraar die overleed geen waarachtige leraar was.' Toen de eenvoudige man dit hoorde, werd hij niet boos op de an-

der, maar zei vriendelijk: 'Mijn leraar mag dan onecht zijn, maar mijn geloof is oprecht, en dat is voldoende.'

Zoals er water is in de diepten van de aarde, zo is er waarheid aan de basis van alle dingen, echt of onecht. Het enige verschil is, dat je soms diep moet graven, en soms, op andere plaatsen, minder diep. Maar er is geen enkele plek waar je op den duur geen water vindt. Je moet misschien heel erg diep graven om erbij te komen; maar in de diepten van de aarde is water. Diep onder alle leugens en onwaarheden, schuilt waarheid. Als we werkelijk op zoek gaan naar de waarheid zullen we haar vroeger of later zeker vinden.

Iemand die zichzelf wil beschermen tegen misleidingen, neigt tot krachteloosheid, die ontstaat door de diepe overtuiging dat nergens waarachtige leiding bestaat. Als hij zich realiseert dat de ware leiding zich van binnen bevindt, zal hij altijd juist worden geleid. Zijn kracht wordt dan zo groot, dat, als zijn gids de verkeerde richting op gaat, de kracht van de leerling de leraar zal helpen de juiste weg in te slaan. De ware Leraar bevindt zich in het hart van de mens. De fysieke leraar is slechts een richtinggever.

Een Perzisch dichter heeft gezegd dat een verloren ziel verloren zal blijven, zelfs als hij in de aanwezigheid van een Redder is, want zijn eigen wolken omringen hem. Het gaat niet om een gids of een leraar. De duisternis die zijn eigen geest creëert, omringt hem en houdt hem blind. Wat kan een leraar dan nog doen?

Volgens een verhaal over de Profeet Mohammed woonde naast hem een man die erg gekant was tegen de profeet en zich tegen hem verzette. Deze man zag dat de mensen tegen wie hij sprak in de Profeet geloofden, en niet in hem. De jaren gingen voorbij en velen kwamen tot het geloof van de Profeet en gaven hun leven voor de boodschap. En uiteindelijk kwamen vele duizenden mensen uit allerlei verre landen om de Profeet te bezoeken. Diezelfde man woonde nog steeds naast Mohammed. Hij had zijn mening nooit veranderd. En op een dag vroeg iemand de Profeet: 'Waarom heeft

deze man nog steeds kritiek op u en is hij tegen u gekant? Hij heeft de tijd nog meegemaakt dat niemand naar u luisterde, niemand u volgde. En nu ziet hij dat zo veel mensen die hier komen het goede deelachtig worden en vervuld worden met vreugde, gelukzaligheid en zegeningen' En de Profeet zei: 'Zijn hart is een bron van duister nis geworden. Hij creëert zelf de wolken die hem omringen. Hij ziet dus niets.' En hij had medelijden met deze man. Het licht wordt waarneembaar wanneer de sluier die het hart bedekt dunner wordt en vervaagt. Hoe dunner de sluier, des te groter de kracht van het licht dat van binnenuit komt.

Bij de volgende stap, de tweede, gaat het er om beproevingen die de leraar geeft te doorstaan. Bij deze inwijding komen veel grappige dingen om de hoek kijken. Het is alsof je in een duizelingwekkende duikvlucht belandt; soms geeft de leraar dusdanige oefeningen aan de leerling, dat deze niet meer weet waar hij is, of niet meer weet wat waar is en wat niet.

Er was een grote Soefi leraar in India die zo'n duizend volgelingen had, zeer toegewijde leerlingen. Op een dag zei hij tot hen: 'Ik ben van gedachten veranderd.' En de woorden 'van gedachten veranderd' verrasten hen zeer. Zij vroegen hem: 'Wat is er aan de hand, hoe kan het, dat u van gedachten bent veranderd?' Hij zei: 'Ik heb het gevoel dat ik de godin Kali moet gaan aanbidden.' En deze zeer capabele mensen, onder wie doctoren en professoren, goed opgeleide mensen, konden deze opwelling van hun grote leraar in wie ze zoveel geloof hadden, niet begrijpen. Dat juist hij naar de tempel van Kali, de godin met het afzichtelijk gelaat, wenste te gaan om haar te aanbidden; hij, een mens die God gerealiseerd heeft, een mens in wie ze zo'n vertrouwen hadden. De duizend leerlingen verlieten hem direct. Ze dachten: 'Hoe dit te begrijpen? Het aanbidden van de godin Kali gaat tegen de religie van de vormloze God in, tegen de leringen van de grote Soefi leraar zelf!

Een jonge leerling bleef over. Hij was heel toegewijd aan zijn leraar en volgde hem toen deze naar de tempel van Kali ging. De leraar

was erg blij van de duizend leerlingen, vol geleerdheid en kennis, af te zijn. Ze kenden hem niet echt. Het was goed dat ze vertrokken.

Toen zij naar de tempel gingen zei hij wel driemaal tegen de jonge man: 'Waarom ga je niet weg? Kijk naar deze duizend mensen zo vol geloof, eerbied en bewondering. En nu ik even iets anders zeg, verlaten ze me. Waarom ga je niet met hen mee? De meerderheid heeft gelijk.' De leerling wilde echter niet gaan, maar bleef bij hem. De leraar kreeg hierdoor diep inzicht in de menselijke natuur, hoe eigenaardig die is, hoe snel mensen ergens door worden aangetrokken en hoe snel ze ook weer verdwijnen. Dit boeiende voorbeeld van de werking van de menselijke natuur ontroerde hem zeer.

Toen ze bij de tempel van Kali aankwamen, raakte hij zo in extase dat hij knielde met diep gebogen hoofd. De jonge man, die hem had gevolgd deed hetzelfde. Toen de leraar opstond, vroeg hij de jonge man opnieuw: 'Waarom verlaat je me niet nu je duizend mensen hebt zien weggaan? Waarom volg je mij?' De jonge man antwoordde: 'Er is niets in wat u deed dat tegen mijn overtuigingen in ging, omdat de eerste les die u mij gaf was dat niets bestaat behalve God. Als dat zo is, dan is dat beeld niet alleen Kali maar het is ook God. Wat maakt het uit of je naar het oosten of westen buigt, naar de aarde of de hemel? Als er niets bestaat buiten God, dan buigen we voor niemand anders dan voor God, zelfs als we voor Kali buigen. Het was de eerste les die u mij gaf.' Al die geleerde mensen kregen dezelfde les; zij waren heel slim, maar zij konden deze voornaamste gedachte, de kerngedachte van al de leringen, niet bevatten.

Deze zelfde jonge man werd later de grootste Soefi leraar in India, Khwaja Noin-ud-Din Chishti. Ieder jaar gaan er duizenden mensen uit alle religies, Hindoes, Moslims, Joden en Christenen, op pelgrimstocht naar zijn graf in Ajmer. Voor de Soefi zijn alle religies één.

De leraar kan zijn leerlingen op veel verschillende manieren op de proef stellen om hun geloof, hun oprechtheid en hun geduld te tes-

ten. Voordat een schip zee kiest controleert de kapitein of alles in orde is voor de reis. Dat is ook de taak van de leraar, een heel belangrijke taak. Naast dit is het pad van de mysticus is heel complex. Wat hij zegt kan mogelijk twee betekenissen hebben; de ene is de oppervlakkige en de andere de diepere, innerlijke betekenis. Wat hij doet, heeft ook twee betekenissen, een uiterlijke en een innerlijke. Iemand die de dingen alleen van de buitenkant bekijkt kan niet doordringen tot de innerlijke betekenis. Omdat hij slechts het uiterlijk aspect ziet, kan hij de daden, gedachten, de woorden en de gebaren van zijn eigen leraar niet begrijpen. Zo wordt de leerling getest. Dus kan de leraar vaak erg onredelijk, dwaas, betekenisloos, onvriendelijk, koud of onrechtvaardig lijken. Wanneer het geloof en vertrouwen van de leerling de beproevingen niet kunnen doorstaan, zal hij een stap terugdoen van deze tweede inwijding; maar als hij zich staande weet te houden, komt de derde stap, de derde inwijding.

De derde inwijding bestaat uit drie stadia: met aandacht de kennis ontvangen; geduldig en volhardend mediteren op al wat ontvangen is; tot slot de resultaten met wijs inzicht in zich opnemen. Daarmee is de taak van de leraar in deze wereld voltooid. De dankbaarheid blijft, maar het voornaamste werk is klaar.

De vierde inwijding krijgt de zoeker van zijn ideaal. Wie is dit ideaal, wie kan deze initiatie geven? Niemand op aarde, hoe groot ook, kan het ideaal zijn van iemand anders. Misschien wel voor even maar niet voor altijd. Zijn de groten der aarde, zoals Boeddha, Zoroaster, Christus of Krishna, die al duizenden jaren lang het ideaal van de mensheid zijn, al tijdens hun leven het ideaal geworden? Tijdens hun leven gaven ze de mensen slechts een notie, een gevoel van het ideaal. Ze lieten indrukken achter, die naderhand het ideaal bleken te zijn, maar gedurende hun leven konden ze dat niet aantonen. Hoe komt dat? Doordat zelfs volmaakte mensen begrensd worden door het onvolkomen kleed van het mens-zijn. De menselijke beperking versluiert volmaaktheid. Hoe verheven, diepzinnig en spiritueel iemand ook is, met al zijn goedheid, inspiratie en kracht, hij

blijft beperkt. Zijn gedachten, taal, woord en handeling, alles is beperkt. Een mens kan zichzelf niet omvormen tot het beeld dat zijn leerling van hem heeft. Verbeeldingskracht verruimt de levensreis van de mens. Verbeeldingskracht is van jezelf, daarom kun je dus alleen zelf je ideaal maken. Niemand is bij machte om het ideaal voor een ander te maken. De indruk van de grote verlossers op aarde, hun goedheid, zelfs het kleinste spoor van een ideaal dat ze hebben nagelaten, wordt als een zaad dat in de aarde van het toegewijde hart wordt gezaaid en dat bloeit en vrucht draagt als het wordt opgekweekt.

Dus verschijnt in deze vierde inwijding het ideaal in de verbeelding van de mens. Of we dit ideaal nu Boeddha of Christus noemen, Mohammed, Mozes of Zoroaster; het is ons eigen ideaal, we hebben het zelf gemaakt. Het is onze eigen verlosser en het zal ons zeker redden als we het als onze verlosser beschouwen. Maar we moeten het ideaal zelf maken. Als we dat niet doen, dan zal de verlosser ons niet redden. Als we het wel doen dan staan we van aangezicht tot aangezicht met de volmaaktheid die ons hart heeft gecreëerd. Dan zal deze indruk van Christus of Boeddha die we onszelf hebben ingeprent tot bloei komen, uitgroeien tot een boom en de door ons gewenste bloesems en vruchten dragen. Ongetwijfeld is deze inwijding een fenomeen op zich. Als deze inwijding eenmaal is ontvangen beginnen we te stralen; begint de inwijder, die zich in ons bevindt als ons ideaal, te stralen.

Dan volgt het tweede stadium, de vijfde inwijding. In deze vijfde inwijding stelt de mens zich zijn ideaal niet voor, maar vindt het als een levende entiteit in zichzelf, een vriend die altijd dicht bij hem is, in hem. Hij hoeft alleen maar het hoofd te buigen om zijn vriend te zien – hij is er. Voor de waarachtige volgelingen van Christus is Christus nabij, even nabij als hun eigen zelf. Hij is er altijd, ook in zware tijden en bij moeilijkheden.

Hierna, in het derde stadium, de zesde inwijding, spreekt Christus, handelt Christus. De daden van de ingewijde worden de daden van

Christus; zijn manier van spreken wordt het spreken van Christus. Wanneer hij dit stadium heeft bereikt, hoeft hij zijn liefde voor zijn Heer, zijn Verlosser, zijn Meester niet meer in het openbaar te belijden. De ingewijde zelf wordt het bewijs door zijn leven, zijn woorden, zijn daden, zijn gevoel, zijn houding en zijn visie.

Leugens en schone schijn houden geen stand in het leven, onwaarheid brengt je niet ver. Eén stap en je tuimelt omlaag. Alleen waarachtige mensen kunnen verder gaan. Hoe echter iets is, hoe minder woorden er voor worden gebruikt. Vanuit gebrek aan realiteitszin kan iemand zeggen: 'Ik heb God zo heel erg lief', 'Ik ben zó spiritueel, vroom of helderziend' of 'Ik bezit grote occulte krachten. 'Maar als je ziet, hoef je niet te zeggen dat je ziet, want iedereen merkt dat je niet blind bent.

Hoe anders is het vandaag de dag. Stel, je vraagt aan iemand of die helderziend is, de toekomst kan voorspellen. Stel, dat hij dan zegt dat hij inderdaad zienersgaven heeft. Wat ziet hij dan eigenlijk? Wellicht ziet hij geweldige kleuren of hier en daar een helder licht, iets buitengewoons. Dat zegt niets. Misschien is het louter fantasie. Anderen moedigen hem aan, maken hem nog onverstandiger. Zij voeden zijn verwaandheid door anderen te vertellen over zijn gaven. Maar als je werkelijk begint te zien, kun je er niet over spreken, het is iets wat niet in woorden is te vatten. Als je ziet met de ogen van Christus, kun je alleen maar zien. Als je hoort met de oren van Christus, kun je alleen maar horen. Je bent de woorden voorbij.

De volgende inwijding, de zevende, is de inwijding in God. Over Rabia, een groot Soefi, gaat het volgende verhaal: Eens zag Rabia in een visioen de Profeet. En de Profeet vroeg haar: 'Rabia, aan wie heb jij je toegewijd?' En Rabia zei: 'Aan God.' Waarop de Profeet antwoordde: 'Niet aan mij?' Rabia zei: 'Ja, Profeet, U omvat God, God is in u, maar ik geef God mijn toewijding.'

Er komt een stadium dat iemand zelfs uitgroeit boven het ideaal dat hij heeft gemaakt. Hij groeit toe naar het volmaakte Ideaal, de menselijke persoonlijkheid voorbij, en dat is het volmaakte Wezen. Bij

deze inwijding stijg je op naar de sferen waar je slechts God ontmoet.

In het tweede stadium, de achtste inwijding, sta je in verbinding met God op een dusdanige manier dat God een levende entiteit wordt voor de ingewijde. God is dan niet langer een ideaal of een verbeelding, niet langer iemand die hij heeft geschapen. De eens door hem gecreëerde Ene is nu levend geworden, een levende God. Eerder was er geloof in God, er was aanbidding. Het zou kunnen dat hij zich God verbeeldde, maar in dit stadium gebeurt er iets bijzonders. God wordt levend. Dit stadium is een wonder op zich. De mens die God tot werkelijkheid heeft gemaakt, hoeft God niet bij naam te noemen noch over Hem te spreken. Zijn aanwezigheid zal het goddelijk licht in ieder ander inspireren en de atmosfeer ermee vullen. Iedereen die zo'n mens ontmoet, of hij nu spiritueel is, religieus of zonder religie, zal God in een of andere vorm ervaren.

De profeten en heiligen die van tijd tot tijd gekomen zijn om de wereld een religie, een ideaal, aan te reiken, brachten geen nieuwe ideeën, geen nieuw geloof. Geloof in God heeft altijd al in een of andere vorm bestaan. Als er niet meer was overgebleven dan Gods naam in de geschriften of in de verbeelding van mensen of op de lippen van de volgelingen van een zekere religie en wanneer die naam een wereldse naam begon te worden, een ijdele herhaling, dan werden er zielen geboren op aarde die een levende God met zich mee brachten. Wat ze misschien nog meer meebrachten, wetten, ethiek of moraal, was van minder belang. Het voornaamste dat zij de wereld aanboden was een levende God.

De negende inwijding is wat in Soefi termen Akhlaq-i Allah wordt genoemd, de Manier van God. Degene die contact maakt met dat niveau of die realisatie, drukt in zijn houding Gods houding uit. Zijn visie op het leven is Gods visie. Zijn daden, gedachten en woorden zijn Gods daden, gedachten en woorden. Vandaar dat het spreken van de profeten Kalam-ullah genoemd werd, het Woord van God. Een voorbeeld is de Bhagavad-Gita, Het Hemelse Lied. Waarom?

Omdat in dit stadium God zelf spreekt. Deze heiligen, de profeten, werden zelf die volmaakte geest, ze werden er door bewogen. Zij werden uitvoerders. Hun daden waren niet langer hun eigen daden, maar de daden van God. Hun woorden waren niet langer menselijke woorden, maar de woorden van God.

Slechts weinigen bereiken de laatste drie inwijdingen tijdens hun leven. Na de eerste negen inwijdingen begint de fase van zelfrealisatie. Wanneer degenen die niet tot dit stadium zijn gekomen dingen gaan verklaren als: 'Ik ben God,' uiten zij niets anders dan loze herhalingen. Dat verduistert het Godsideaal. Zij weten niet wat zij zeggen. Als die mensen eens wisten hoeveel initiaties er wel niet nodig zijn alvorens over dat soort dingen te kunnen spreken, dan zouden zij heel voorzichtig zijn met wat zij zeggen.

Dan, nadat alle stadia van bewustzijn doorlopen zijn, kom je op een niveau waar je heel weinig kan zeggen, want het is voorbij het stadium van religie en zelfs voorbij het besef van God. Het is het stadium van zelfexpressie. Dit stadium van zelfexpressie wordt bereikt wanneer iemand zijn zelf door en door heeft uitgegraven, zodat er niets van is overgebleven behalve die goddelijke substantie en alleen dan is hij gerechtigd om zichzelf uit te drukken. De tiende inwijding staat dus voor het ontwaken van het werkelijke zelf, het ware ego. Dit ontwaken is teweeggebracht door meditatie, de meditatie die ervoor zorgt dat je je valse of beperkte zelf vergeet. Hoe meer je in staat is dit te vergeten, hoe meer het werkelijke zelf ontwaakt.

In de volgende stadia ervaar je schitterende overvloed, Hairat in het Perzisch. Vergelijk het met een pasgeboren kind. Dat ziet en ervaart alles voor de eerste keer. Voor een kind is deze oude wereld nieuw. Zodra het gezichtspunt met behulp van meditatie is veranderd, zie je de wereld die iedereen ziet op een volstrekt andere wijze. Je begint de reden achter de reden te zien, de oorzaak achter de oorzaak, en iemands visie als het gaat om religie verandert ook. De doorsnee mens wil de ander beschuldigen, straffen of voor bepaalde daden

veroordelen. Degene die op dit stadium is aangekomen kan noch oordelen noch veroordelen. Hij beziet alleen. Hij ziet de oorzaak achter de oorzaak. Wie moet hij dan beschuldigen? Wie moet hij dan veroordelen? Hoe kan hij – ongeacht de fout – afzien van vergeving, als hij alles ziet wat achter die fout ligt, als hij de achterliggende reden ziet? Dat is misschien wel een steekhoudender reden dan pleger van de fout beseft. Zodoende ontstaat er een houding van voortdurend offeren, van spontane liefde en sympathie; een houding van respect voor zowel de wijze als de dwaze, voor hen die het verdienen en voor hen die het niet verdienen. Deze houding betoont zichzelf als Goddelijk leven. In dit stadium maakt de menselijke ziel contact met volmaaktheid en wordt goddelijk. Ze vervult het ware doel van haar leven.

De betekenis van inwijding

Het woord 'inwijding', 'initiatie', houdt verband met 'initiatief'. Als je dit eenmaal in ziet dan wordt de betekenis duidelijk. Ieder kind wordt immers geboren met ondernemingslust, de drang tot het nemen van initiatief. Deze drang wordt bij het opgroeien langzamerhand zwakker, omdat de kennis die het kind tijdens zijn leven opdoet hem aan het twijfelen brengt. Deze toenemende twijfel maakt een mens steeds minder ondernemend tot hij tenslotte geen stap meer verzet zolang hij niet zeker weet of hij land of water voor zich heeft. Heel vaak lijkt water op land en land op water. Volgens de mystici is het leven een illusie. Zo gedacht baseert de mens zijn redeneringen op illusies. Toch helpen zijn aangeleerde verstandelijke vermogens hem te leven in deze wereld, terwijl het vaak juist ook deze vermogens zijn die hem ervan weerhouden initiatief te nemen.

Iedereen die in deze wereld iets groots tot stand heeft gebracht, kon dit alleen doen dankzij deze ondernemingszin. Aanvankelijk wordt zo iemand door iedereen voor gek verklaard. Ze noemen hem fanatiek, dwaas of niet goed bij zijn verstand. Zodra ze echter zien wat er bereikt is, denken ze ineens dat hij heel wijs is. Alle grote profeten, stichters van naties en beroemde uitvinders hebben dit aangetoond. Je kunt je dan afvragen of hen wel hetzelfde voor ogen staat als een rationeel denkend mens. Dat is zeker het geval, maar ze kijken met andere ogen. Hun gezichtspunt is anders; het komt niet altijd overeen met dat van een doorsnee mens. Dus is het niet gek dat mensen hen fanatiek noemen, hoewel ze misschien meer zien dan alle anderen om hen heen. Mensen die na volslagen falen succes wisten te boeken of na ernstig lijden een ziekte wisten te overwinnen, hebben dit alleen voor elkaar gekregen door ondernemingszin.

Een ziel kan diverse soorten inwijdingen ondergaan. Allereerst is er een natuurlijke inwijding, een soort natuurlijke ontplooiing, waarvoor de ziel geen enkele reden of oorzaak kan aangeven. De ziel ontvangt deze zonder dat hij er enige moeite voor heeft gedaan.

Zo'n inwijding doet zich soms voor na diep lijden, hevige pijn of ernstige ziekte, in de vorm van een plotseling opdoemend vergezicht of een lichtflits. In een oogwenk lijkt de wereld totaal anders geworden. De wereld is echter niet veranderd, het is de persoon die op een andere toonhoogte is afgestemd. Hij begint anders te denken, anders te voelen, anders te zien en anders te handelen. Zijn hele gesteldheid begint te veranderen. Je zou kunnen zeggen dat hij vanaf dat moment begint te leven. Zo'n inwijding kan zich manifesteren als een visioen, als een droom, of als iets bijzonders. Het valt niet te voorspellen in welke vorm zo'n inwijding zich zal voordoen.

Een andere bij mystici bekende inwijding is de inwijding die je van iemand die op deze aarde leeft ontvangt. Iedere mystieke school kent zijn eigen inwijding. In het Oosten, waar mystieke ideeën gangbaar zijn en als hoogst heilig worden beschouwd, zal iedereen die het spirituele pad wil betreden inwijding als het allerbelangrijkste beschouwen. Als iemand als Jezus Christus door Johannes de Doper gedoopt moest worden, kan niemand op aarde toch zeggen: 'Ik ben boven inwijding verheven.' Is het dan onmogelijk om boven inwijding verheven te zijn? Niets is onmogelijk. Iemand kan in het water te springen met de bedoeling naar de haven van New York te zwemmen, maar het is veiliger om overtocht te boeken op een schip. Het verschil tussen iemand die het spirituele pad op wenst te gaan via initiatie en een ander die dat weigert, is even groot als het verschil tussen de passagier en de zwemmer; misschien zelfs wel groter.

Inwijding door een spiritueel leraar houdt in dat de leraar zijn vertrouwen aan de leerling schenkt en de leerling zijn vertrouwen aan de leraar. De groei van degene die is ingewijd, hangt af van de mate waarin hij zich overgeeft aan de leiding van de leraar. De een geeft misschien een hele vinger, de ander slechts een stukje, terwijl een derde zijn hele hand zal geven. Dat maakt een groot verschil. Want wanneer een leerling zegt: "Is het genoeg wanneer ik me voor een bepaald gedeelte van mijn tijd en aandacht overgeef aan uw leiding?", dan zal de leraar zeggen: 'Ja, als u denkt dat het genoeg is,

dan is het genoeg.' In werkelijkheid is het echter nooit genoeg. Vervolgens kun je je afvragen of je je eigen standpunt dient op te geven als je het standpunt van een ander in gaat nemen. In feite raak je je eigen standpunt nooit kwijt. Als je een standpunt kwijtraakt, is het nooit van jou geweest. Door vanuit het perspectief van een ander te kijken, verruim je je eigen invalshoek en ontstaat een tweede perspectief. Als de gedachtegang van een leerling anders blijkt te zijn dan die van de leraar, wordt door het overnemen van de gedachtegang van de leraar het eigen standpunt verdubbeld. De leerling behoudt zijn eigen standpunt, maar heeft nu ook kennisgenomen van een andere visie zodat hij kan kiezen. De horizon van zijn denken is ruimer geworden. Echter, de leerling die zichzelf afsluit en zegt: 'Ik wil aan mijn gezichtspunt vasthouden, anders raak ik het kwijt', zal van zo'n houding nooit enig profijt hebben.

Het volgen van het mystieke pad is het meest subtiele dat er is. De relatie tussen leraar en leerling is te fijngevoelig voor woorden. Bovendien is de taal van een mystiek leraar altijd ongrijpbaar, je kan hem om zo te zeggen nooit op zijn woorden vastpinnen. Je kunt hem niet vragen duidelijk te zeggen of iets zus of zo is. Als een mysticus dat wel doet, is hij geen mysticus. Want een mysticus kan dat niet. Hij lijkt misschien op de aarde te staan, maar hij vliegt in de lucht. Net zomin als je van lucht een rots kunt maken, kun je van een mysticus een grove entiteit maken. Zijn 'ja' betekent niet hetzelfde als het 'ja' van iemand anders, en zijn 'nee' betekent ook niet hetzelfde als het 'nee' van anderen. De taal van een mysticus is niet een taal van woorden, het is een taal die bestaat uit betekenis. Het is een kwelling voor een mysticus om woorden uit de taal van alledag te moeten gebruiken, want dat zijn niet zijn woorden. Hij kan er zich niet in uitdrukken. Hetzelfde geldt voor zijn handelingen. Zijn uiterlijke gedragingen maken de achterliggende betekenis niet aan iedereen duidelijk, terwijl de innerlijke betekenis veel belangrijker kan zijn dan de handeling zelf.

Daarom stelt de leraar zijn leerling voortdurend op de proef. Sommige dingen vertelt hij hem en andere dingen weer niet, want alles moet op zijn eigen tijd komen. Voor het overbrengen van Goddelijke

kennis zijn er nooit woorden gebruikt en dat zal ook nooit gebeuren. Het werk van een mystiek leraar is niet het onderrichten van de leerling, maar deze zodanig af te stemmen dat hij een instrument van God kan worden. De leraar is niet de bespeler van het instrument, hij is de stemmer. Nadat hij het instrument heeft gestemd, geeft hij het in handen van de Speler wiens instrument het is, zodat Hij het kan bespelen. Het is de taak van de leraar om te zorgen voor de juiste stemming.

Het heeft geen enkele zin om met een spiritueel leraar in discussie te gaan, omdat het goed mogelijk is dat de leerling een andere taal spreekt dan de leraar. Wat is een discussie waard als er geen gemeenschappelijke taal is? Daarom vinden er op het mystieke pad geen discussies plaats.

Er bestaan ook geen vaste regels die op dit pad gevolgd moeten worden. Voor ieder mens gelden eigen specifieke regels. Maar er is één wet die overal in het leven van toepassing is: Wees oprecht. Dat is het enige wat een leraar van zijn leerling vraagt, want waarheid past niet bij onoprechtheid.

De leraar kan meerdere inwijdingen geven aan de leerling die hij heeft aangenomen, maar zijn groei hangt af van de leerling zelf. De leraar wil zijn leerling natuurlijk graag vooruit zien gaan, net zoals ouders hun kinderen. De leraar heeft geen enkele reden om een leerling van welslagen te weerhouden. Net zoals het geluk van de ouders ligt in het geluk van het kind, is de voldoening van de leraar gelegen in de groei van de leerling

Hierop volgt nog een ander soort inwijding en die inwijding is tegelijkertijd een ontvouwing van de ziel. Het is de nawerking van de inwijding door de leraar, een soort verruiming van het bewustzijn. De grootsheid van deze inwijding is afhankelijk van de omvang van het gezichtsveld van het bewustzijn. Veel mensen pretenderen deze inwijding te hebben, maar bij slechts weinigen is dit echt het geval. Mensen die deze inwijding werkelijk hebben ondergaan, laten zich

er niet op voorstaan. Hoe meer vruchten een boom draagt, hoe verder de takken omlaag buigen; hoe goddelijker zijn spirituele realisatie, hoe nederiger iemand wordt. Maar wie niet zoveel vrucht draagt wordt aanmatigend. De werkelijk ingewijden nemen het woord inwijding vrijwel nooit in de mond. Zij zien er het nut niet van in anderen te overtuigen van hun inwijding. Ze bezitten innerlijke verworvenheden en hebben geen behoefte aan uiterlijk gewin. Het zijn juist de mensen zonder innerlijke verworvenheden die behoefte hebben aan erkenning door de buitenwereld. Als we ons afvragen wat inwijding ons brengt, dan is het antwoord dat religie, mystiek of filosofie – alle kennis die we opdoen – ons zou moeten helpen één enkel resultaat te bereiken: het zo goed mogelijk toegerust zijn om onze medemens te dienen.

Nu is de vraag of inwijding wel voor iedere ziel wenselijk is. De woorden 'inwijding', 'initiatie' en 'initiatief' duiden op vooruitgang. Het antwoord op deze vraag luidt dus dat vooruitgang leven is en stilstand dood. Wat ons ontwikkelingsniveau ook moge zijn, het is altijd aan te raden om te proberen vooruit te komen, of het nu in zaken is of beroepsmatig, in de samenleving of in de politiek, in religie of op spiritueel gebied. Er schuilt ongetwijfeld gevaar in te groot enthousiasme. Een al te enthousiast iemand zou zichzelf misschien zelfs schade kunnen berokkenen bij zijn activiteiten op wereldlijk of spiritueel gebied in plaats van baat te hebben van zijn inwijding. Alles heeft zijn eigen tijd en bij elk streven is het nodig om geduld te hebben. Als een kok het vuur hoog zet om sneller klaar te zijn met koken, kan het eten aanbranden. Deze regel kan overal op toegepast worden. Ouders met kleine kinderen zijn vaak te bezorgd en te enthousiast; zij denken dat hun kinderen al het goede en interessante op aarde moeten leren. Te veel enthousiasme is niet goed, we moeten alles de tijd geven. De eerste en belangrijkste les in het leven is geduld, alles wat we gaan doen moet beginnen met geduld.

Soefi-ordes zijn voornamelijk esoterische scholen. De belangrijkste drie esoterische scholen in het oosten zijn: de Boeddhistische, de Vedanta- en de Soefi- school. De eerste twee gebruiken ascese als

voornaamste middel tot spirituele vooruitgang. Het bijzondere aan de Soefi-school is dat het medemenselijkheid als belangrijkste middel gebruikt om datzelfde doel te bereiken. In het concreet maken van de waarheid wijkt de Soefi-school niet af van de beide andere scholen. Maar een soefi presenteert de waarheid op een andere manier, namelijk in hetzelfde kader als dat waarin Jezus Christus zijn leer verkondigde.

Ongetwijfeld wordt op alle drie de scholen dezelfde methode gebruikt om via contemplatie en meditatie de spiritualiteit te helpen ontwikkelen met de kennis van de adem als fundament. Maar een soefi vindt dat de mens niet is geschapen om als een engel te leven noch als een dier. Want engelen zijn geschapen om te leven als een engel en dieren zijn geschapen om te leven als een dier. Het eerste wat een mens volgens een soefi in zijn leven moet doen, is zijn eigen geweten te tonen hoe menselijk hij kan zijn. Het gaat niet alleen om spirituele ontwikkeling, maar ook om het cultiveren van menselijkheid. Het gaat erom in wat voor relatie de mens staat tot zijn buurman of vriend, tot de mensen die van hem afhankelijk zijn of die tegen hem op kijken, tot onbekenden. Het gaat om zijn houding tegenover mensen die jonger zijn dan hij of tegenover ouderen, tegenover mensen die hem graag mogen of die juist een hekel aan hem hebben en hem kritisch benaderen. Het gaat erom hoe hij zich zijn hele leven door zou moeten voelen, hoe hij zou moeten denken en handelen en toch ook blijven voortgaan in de richting van het doel waar iedere ziel in de wereld naar streeft.

Een soefi heeft het niet nodig om de wildernis op te zoeken om te mediteren omdat hij een deel van zijn werk te midden van het wereldse leven kan uitvoeren. Hij hoeft niet te bewijzen dat hij een soefi is door buitengewone krachten te demonstreren, door wonderen te verrichten of via een bijzondere spirituele uiting of bewering. Een soefi kan zijn eigen geweten bewijzen dat hij een soefi is door zijn eigen leven te midden van de worstelingen van deze wereld gade te slaan.

Sommigen zijn tevreden met het geloof dat ze van huis uit of vanuit de kerk hebben meegekregen. Het is voldoende voor ze. Ze kunnen prima blijven vertoeven in het stadium van realisatie waar ze tevreden mee zijn, net zo lang tot er een nieuwe impuls opwelt in hun hart om hoger te stijgen. De soefi dringt zulke mensen zijn geloof of gedachten niet op. In het oosten zegt men dat het heel zondig is iemand die diep in slaap is wakker te maken. Dit gezegde kan symbolisch worden opgevat. Veel mensen in deze wereld werken en doen van alles, maar zijn toch in slaap; van buiten lijken ze wel wakker, maar van binnen slapen ze. De soefi beschouwt het als een misdaad hen wakker te maken, omdat slapen goed is voor hun gezondheid. Het werk van een soefi is om mensen die voldoende hebben geslapen, die zich beginnen te verroeren en om te draaien, een helpende hand te bieden. Dat soort hulp is de echte inwijding.

Ongetwijfeld bestaan er dingen die het gewone verstand van een mens te boven gaan. Er zijn dingen die je alleen aan iemand kan leren door te spreken of te handelen, maar er bestaat ook een soort onderwijs, Tawajjuh genaamd, dat plaatsvindt zonder woorden. Het is geen onderwijs dat van buitenaf komt, het is onderrichting in stilte. Hoe kun je bijvoorbeeld de geest van oprechtheid of het gevoel van dankbaarheid duidelijk maken en hoe de uiteindelijke waarheid of het wezen van God? Het mislukte iedere keer dat het geprobeerd werd. Sommigen raakten verward, anderen gaven zelfs hun geloof op. De reden was niet dat de persoon die het probeerde uit te leggen het niet begreep, maar het mislukte omdat woorden ontoereikend zijn om het wezen van God duidelijk te maken.

In het oosten zijn er grote wijzen en heiligen die jarenlang volkomen stil zitten zonder te spreken. Zij worden Muni genoemd en dat betekent 'hij die de eed van stilte heeft afgelegd.' Vandaag de dag denken mensen misschien: 'Wat een leven. Zwijgen en niets doen!' Ze weten echter niet dat sommigen door te zwijgen meer kunnen doen dan anderen voor elkaar krijgen door tien jaar lang te praten. Iemand kan maandenlang bezig zijn met het toelichten van een vraag waarop het antwoord al die tijd niet begrepen wordt, terwijl

iemand anders met innerlijke uitstraling in staat is dezelfde vraag in een oogwenk te beantwoorden. Dat antwoord zonder woorden is zelfs veel duidelijker. Dat is inwijding.

Niemand kan echter spirituele kennis aan een ander geven, omdat deze kennis in het hart woont. De leraar kan wel het licht ontsteken dat verborgen is in het hart van de leerling. Als dat licht er niet blijkt te zijn, valt dat de leraar niet aan te rekenen.

Hafiz zegt in één van zijn gedichten: 'Hoe groot de leraar ook moge zijn, hij kan iemand van wie het hart gesloten is, niet helpen.' Daarom betekent inwijding zowel inwijding van de kant van de leerling als van de kant van de leraar. Het is een stap voorwaarts voor allebei. De leraar doet een stap in de richting van de leerling zodat die zich vertrouwd weet en boven zijn huidige staat uitrijst. Het is een stap voorwaarts voor de leerling omdat hij zijn hart opent. Er is geen barrière meer, niets wat de kennisoverdracht belemmert in welke vorm dan ook, in stilte of met woorden, of door het gadeslaan van een bepaalde daad of handeling van de kant van de leraar.

In vroeger tijden kregen de leerlingen van de grote leraren op een heel andere manier les, niet door college te volgen of door te studeren. Er was een open hart voor nodig. Met volkomen geloof en vertrouwen namen ze iedere houding van de leraar waar, zowel zijn houding naar vrienden als naar mensen die hem met minachting bekeken. Zij sloegen hun leraar gade in tijden van nood en pijn en zagen hoe hij dat alles verdroeg. Zij vertelden erover hoe geduldig en wijs hij zich gedroeg tijdens discussies met mensen die hem niet begrepen, hoe zachtaardig hij iedereen antwoord gaf in hun eigen taal. Hij gedroeg zich moederlijk of vaderlijk, als een broer, als een kind of als een vriend. Hij toonde vriendelijke vergevingsgezindheid, een voortdurend tolerante houding en respect voor de ouderen. Hij leefde met iedereen mee en begreep de menselijke natuur door en door. Dit leerden de leerlingen ook: dat discussie noch boeken over metafysica alle gedachten en beschouwingen die in een menselijk hart opwellen, kunnen overbrengen. Iemand kan duizend jaar stu-

deren, of hij kan naar de bron gaan om te zien of hij de wortel van alle wijsheid en kennis kan vinden. In het centrum van het soefi embleem bevindt zich een hart en de betekenis daarvan is dat de stroom van goddelijke kennis oprijst vanuit het hart.

Op het pad van inwijding zijn er twee dingen nodig, contemplatie en het leiden van een leven zoals een soefi dat behoort te leiden. Deze twee zaken zijn afhankelijk van elkaar. Contemplatie helpt om als een soefi te leven en te leven als een soefi helpt bij contemplatie. In het westen waar het leven zo druk is en waar de verantwoordelijkheden van een mens nooit eindigen, kan je je afvragen of het beoefenen van contemplatie, al is het maar tien minuten 's avonds, niet te veel gevraagd is als je moe bent. Maar juist daarom is contemplatie in het westen meer nodig dan in het oosten, waar alles, zelfs de omgeving, behulpzaam is bij contemplatie. Bovendien moet er een begin worden gemaakt op het pad. Als contemplatie zich niet zo ontwikkelt dat alles wat je in het leven doet, contemplatie wordt, dan heb je er niets aan. Dat is net zoets als eens per week naar de kerk te gaan en je de rest van de week niets aan religie gelegen te laten liggen. Contemplatie heeft geen effect bij iemand die er elke avond tien of twintig minuten aan besteedt en er de rest van de dag niet meer aan denkt. We eten iedere dag op bepaalde tijden, maar toch zal dat eten ons lichaam de hele tijd voeden, zelfs als we slapen. Het is niet de opzet van een soefi om zich in afzondering terug te trekken of de hele dag te zitten zwijgen. Zijn opzet is dat hij door contemplatie zo geïnspireerd raakt, dat hij vooruitgang boekt bij alle onderdelen van zijn leven, bij de studie of wat voor andere ambitie dan ook. Op deze manier laat hij blijken dat zijn contemplatie een kracht is die hem helpt om alle moeilijkheden die hij tegenkomt, te weerstaan.

Hoe een soefi behoort te leven kan in een paar woorden worden samengevat. Er zijn veel dingen belangrijk in het leven van een soefi, maar het belangrijkste is een vriendschappelijke instelling. Dit uit zich in de vorm van verdraagzaamheid en vergevingsgezindheid, in de vorm van dienstbaarheid en vertrouwen. In wat voor vorm een

soefi het ook toont, het centrale thema is de voortdurende wens om zijn liefde voor de mensheid te laten blijken, zijn wens om ieders vriend te zijn.

Wat er nodig is op het pad

Voor inwijding is moed nodig plus de intentie om spiritueel vooruit te willen komen, hoewel deze levenswijze niet voor iedereen lijkt te zijn weggelegd. De eerste plicht van de moeried is dan ook standvastig te zijn in zijn overtuiging en zich er niet van af te laten brengen door tegengestelde krachten of door opmerkingen over het pad dat hij heeft ingeslagen. Hij mag zichzelf niet toestaan om zich door wie dan ook te laten ontmoedigen. De moeried dient zo stevig in zijn schoenen te staan dat, ook al zegt de hele wereld dat het pad onjuist is, hij blijft volhouden dat dit het juiste pad is. Wanneer iemand zegt dat het wellicht oneindig lang zal gaan duren, moet de moeried kunnen zeggen dat hij zelfs dan het geduld zal hebben om ermee door te gaan. Zoals in Perzië gezegd werd: het is het werk van de Baz, de reiziger van de hemelen.

Op dit mystieke pad is moed, standvastigheid en geduld hoogst noodzakelijk, maar ook vertrouwen in de leraar die je heeft ingewijd en besef van het begrip discipline. In het Oosten, waar het pad van leerlingenschap al sinds mensenheugenis wordt beoefend, beschouwt men deze zaken als zeer belangrijk en neemt men ze aan van de hand van de leermeester. Er zijn maar weinig mensen in de wereld die weten wat echt vertrouwen is! Het gaat er niet om elkaar te vertrouwen of de leraar, het is nodig om jezelf te vertrouwen. Je kan jezelf pas volledig vertrouwen als je hebt ervaren hoe het is om een ander te vertrouwen. Sommigen zullen vragen: 'Maar als we ons vertrouwen in iemand hebben gesteld en ons vertrouwen werd beschaamd, dan is het toch niet gek als we teleurgesteld zijn?' Het antwoord is dat we dienen te vertrouwen omwille van het vertrouwen zelf en niet om er iets voor terug te krijgen, niet om te zien wat voor vruchten het afwerpt. Ultiem vertrouwen is de grootste kracht ter wereld. Gebrek aan vertrouwen is zwakte. Zelfs als we door te vertrouwen iets verloren hebben, zal onze kracht groter zijn dan wanneer we iets verkregen hebben zonder vertrouwen ontwikkeld te hebben.

Het pad vereist geduld. Na mijn inwijding in de Soefi Orde was ik al zes maanden voortdurend in de nabijheid van mijn moershid voordat hij ook maar iets zei over soefisme. Op een keer begon hij er wel over, maar toen ik mijn notitieboekje tevoorschijn haalde, roerde hij meteen een ander thema aan! Na zes maanden sprak hij slechts één zin! Je zou denken dat zes maanden wel een erg lange tijd is om zonder enig onderricht in de nabijheid van je leermeester te verkeren. Het gaat echter niet om de woorden, het gaat om iets anders. Als het alleen om woorden zou gaan, dan zijn er bibliotheken vol boeken over occultisme en mystiek te vinden.

Het leven zelf is belangrijk. Wie het leven van een ingewijde leeft, leeft niet alleen zelf, maar brengt ook anderen die met hem in contact komen, tot leven. Vandaar dat je niet specifiek voor studie wordt ingewijd in de Soefi Orde, maar om te begrijpen wat leerling-schap echt betekent en ernaar te leven.

Als het over discipline gaat moet worden gezegd dat mensen die geen gevoel voor discipline hebben, niet in staat zijn tot zelfbeheersing. Discipline leert je het ideaal en het ideaal is zelfdiscipline. Alleen een gedisciplineerde soldaat kan een goede kapitein worden. In vroeger tijden was het gebruikelijk dat een koning een prins als soldaat uitzond om discipline te leren. Het pad van inwijding is de training van het ego en op het pad van leerling-schap wordt zelfdiscipline geleerd.

Je kunt je afvragen wat te denken over het pad van inwijding. Wat moet je doel zijn, wat kan je ervan verwachten? Is het doel een goed mens te zijn, gezond, met grote aantrekkingskracht? Of is het doel om bovennatuurlijke krachten of helderziendheid te ontwikkelen? Geen van deze eigenschappen zijn nodig, hoewel ze zich metertijd op natuurlijke wijze zullen ontwikkelen. Je hoort deze dingen echter niet na te streven.

Stel dat iemand een bepaalde gave ontwikkelt maar niet weet hoe hij deze moet gebruiken. De uitwerking zal rampzalig zijn. Stel dat

hij magnetisme ontwikkelt en door dat vermogen zowel het goede als het slechte aantrekt, dan zal het moeilijk zijn om dat wat hij door zijn vermogen heeft aangetrokken weer kwijt te raken. Een ander voorbeeld: iemand is erg goed, en wel zo goed dat ieder ander hem slecht toeschijnt. Hij is te goed voor deze wereld. Op die manier wordt hij zichzelf tot last. Inwijding mag niet gebruikt worden om deze zaken na te streven.

Het gaat erom God in onszelf te vinden, diep in onszelf te duiken om zo in contact te komen met de eenheid van het hele Zijn. Met de kracht van de inwijding werken we hiernaar toe, met als uiteindelijk doel om alle inspiratie en zegeningen in ons leven van binnenuit te mogen ontvangen. Hiervoor zijn twee dingen nodig. Het eerste is de opgegeven oefeningen regelmatig en met hart en ziel te doen. In de tweede plaats is het nodig de opgegeven teksten niet alleen oppervlakkig te lezen maar ieder woord te overwegen. Hoe meer je erover nadent, hoe meer je hart zich zal openen.

Lezen is één ding, contemplatie is iets anders. De lessen moeten goed overdacht worden. Geen enkel woord of enkele zin mogen we voor lief nemen. Denk maar eens aan de Hindoes, Chinezen en Parsi's, die al duizenden jaren hebben gemediteerd over hun heilige geschriften en er nooit genoeg van krijgen.

Inwijding is een heilig vertrouwen dat de moersjid schenkt aan zijn moeried en de moeried aan zijn moersjid. Vanaf het moment van inwijding zou er geen muur meer tussen hen in mogen staan. Is die er wel, dan is de inwijding geen inwijding meer. Als de muur tussen moeried en moersjid is geslecht, kan de volgende stap het slechten van de muur tussen God en de gelovige zijn.

De Soefi Orde is een mystieke orde waar bepaalde denkbeelden en overwegingen in acht genomen moeten worden. Eén daarvan is dat als iemand eenmaal een geheim aan jou heeft toevertrouwd, je dat als je eigen meest heilige geheim moet bewaren. Ook moet je alle opgegeven leringen accepteren. Een patiënt slikt zijn medicijnen, of ze nu bitter zijn of zoet. Voor alles is een tijd. Ook voor verlichting.

Werkelijke vooruitgang hangt echter af van het geduld van de leerling gecombineerd met een vurig verlangen om verder te komen.

Op het pad van inwijding wordt de moeried ook voortdurend op de proef gesteld. Door de inwijder, door God, door het zelf en door de wereld. Werkelijke vooruitgang boekt de moeried door deze testen te ondergaan. Iemand die deze testen niet ondergaat, verspilt zijn tijd.

Bij de Soefi Orde bestaat, zoals het woord 'orde' al duidelijk aangeeft, een zekere formele hiërarchie van inwijders en van de Pir-o-Murshid. Zij moeten met respect worden behandeld als mensen die al verder zijn op de gekozen weg. Deze wet verschilt op geen enkele manier van de wetten van de natuur en van het leven. Als een kind dat zijn ouders geen respect heeft betoond, zelf ouder wordt, zal het diezelfde houding bij zijn eigen kinderen tegenkomen. Een soldaat die zich niet houdt aan de discipline die hem is opgelegd door zijn kapitein of kolonel, zal wanneer hijzelf deze rang heeft bereikt hetzelfde ondervinden van zijn ondergeschikten. De vraag is echter of hij die rang ooit zal bereiken als hij de regels niet naleeft. Mensen die vooruitgegaan zijn op het gebied van muziek, poëzie, het overdenken of de filosofie, zijn altijd bescheiden gebleven. Bij iedere stap groeten ze de mensen die al verder zijn gekomen.

Er zijn drie stadia voor de leerling, de moeried, die het spirituele pad volgt. De eerste fase betreft ontvankelijkheid: het accepteren van alles wat wordt aangeboden zonder commentaar van 'deze les wil ik wel accepteren maar die niet'. De volgende fase betreft het eigenmaken van de lessen.

De derde fase is het verankeren van de lessen in je geest en je geest de redenen ervan te laten zien, maar dit komt pas nadat de lessen eigengemaakt zijn. Wie deze drie stadia - van ontvankelijkheid, van eigenmaken en van verankering en overdenking zorgvuldig en vol vertrouwen doorloopt, zal een succesvolle moeried op het pad zijn. Hoewel de uiterlijke vorm hiërarchisch lijkt te zijn, leidt de soefi-boodschap toch tot ware democratie, want in deze boodschap is de

belofte te vinden van het doel waar iedere ziel naar hunkert. Daar gaat het om bij democratie, omdat juist die hunkering naar het doel democratie in het leven roept. Dat komt omdat volgens de Soefi overtuiging in iedere ziel een goddelijke vonk leeft. Met vertrouwen in God, in de moersjid en in de goddelijke vonk in je hart kan je er zeker van zijn dat je succes zult hebben in het leven, als je maar bereid bent om stappen vooruit te zetten.

De verschillende stappen op het pad

Het woord inwijding wordt door diverse mensen verschillend geïnterpreteerd. Sommigen zien het als een soort aansluiting bij een of ander geheim genootschap, maar wat ik bedoel met inwijding is het zetten van een stap vooruit, op een pad dat je niet kent.

Er zijn drie verschillende soorten van inwijding. Eén inwijding komt uit iemand zelf en bestaat uit de intentie vooruit te komen op een pad dat meestal niet door zijn medemensen wordt genomen. Als de intentie niet van binnenuit komt zal hij telkens bang zijn om een stap verder op het pad te zetten die de mensen om hem heen niet zetten, want de ideeën van de meerderheid zijn niet die van een individu. De natuur van de meeste mensen is als die van een schaap: als er één schaap over de dam is, gaan alle andere schapen haar achterna. Je moet je realiseren dat het wel de natuur van een schaap is om zich in een kudde te verplaatsen, maar dat dit niet de werkelijke natuur van de mens is. Een mens zal altijd ontkennen dat hij deze neiging heeft en deze afkeuren, en toch doet hij precies dat zonder het in de gaten te hebben. Wil je dit meemaken, ga dan eens op straat staan en kijk met verbazing omhoog, alsof je helemaal in beslag wordt genomen door wat je ziet. Al snel zullen er twintig mensen naast je staan, niet alleen dwazen maar ook wijze mensen. Daarom rijst iemand die geïnitieerd is, boven de menigte uit en gaat zijn eigen weg voorwaarts, onafhankelijk van de mensen om hem heen.

Als iemand begint te voelen dat er achter de sluier iets aanwezig is, iets dat hij door moeite te doen zou kunnen bereiken, doet hij de eerste stap op een pad dat hij vooralsnog niet kent. Verbaas je niet als je deze inwijding ziet in een vijfjarig kind. Je hoeft ook niet verbaasd te zijn als je er niets van merkt bij een zestigjarige. Zo iemand voelt zich er niet door aangetrokken en heeft er zijn hele leven niet over nagedacht. Maar wie deze inwijding wel heeft gehad zal doorgaan. Zelfs als kind al vertoont hij de neiging om stappen te zetten op een pad dat anderen niet nemen.

Je kunt deze inwijding in allerlei verschillende aspecten van het leven aantreffen. Een kind dat pen en papier pakt en een tekening maakt, heeft – terwijl het geen artiest is – toch zin om iets te tekenen, misschien is het niet zijn eigen ingeving maar het is wel heel mooi. Je kunt een kind muziek horen neuriën of zingen waar een componist met verbazing naar zou luisteren. Het kind doet iets ongewoons, iets wat spontaan uit zijn ziel komt en wat zijn inwijding op dat pad toont. Ook kan je een kind over bepaalde onderwerpen horen praten, uitdrukking gevend aan denkbeelden die heel verschillend zijn van wat je van een kind zou verwachten, ideeën die misschien zelfs boven het bevattingsvermogen van een volwassen mens liggen. Toch spreekt het kind erover, het is zijn inwijding.

Ik heb een kind gekend dat me vroeg: ‘Waarom moet je knielen of jezelf ter aarde werpen terwijl iedereen zegt dat God boven is?’ en een ander kind: ‘Waarom moet je één kant opkijken om God te vereren, waarom zijn niet alle kanten even goed?’ Veel volwassen mensen hebben de vaste overtuiging dat zij een bepaalde kant uit moeten bidden zonder zich ooit af te vragen waarom. Velen hebben misschien wel hun hele leven knielend gebeden zonder zich af te vragen waarom ze naar de aarde zouden moeten knielen, terwijl ze juist de bedoeling hebben om God in de hemel te vereren. Geloven, aanbidden, vroom en goed zijn is daarom heel iets anders dan ingewijd zijn. Inwijding betekent boven het gewone uitstijgen, boven de alledaagse omstandigheden uitrijzen. Zo toont zich de ontplooiing van de ziel.

In het tweede stadium wordt de inwijding tot levende werkelijkheid gemaakt en dit is mogelijk voor iemand op aarde. Want de voorwaarde voor volledige inwijding is dat initiatie hier op aarde plaatsvindt, op het fysieke niveau waar je leeft en beweegt en waar je het leven ervaart.

Mensen doen heel mysterieus over het begrip ‘inwijding’, maar de eenvoudige uitleg van inwijding is het wederzijdse vertrouwen tussen leerling en inwijder. Ik hoorde van mijn moershid, mijn inwijder

iets wat ik nooit zal vergeten. 'Deze vriendschap, deze relatie die door inwijding tot stand is gebracht tussen twee personen kan niet worden verbroken. De relatie kan niet uiteen gehaald worden, en kan met niets ter wereld worden vergeleken, zo'n relatie behoort tot de eeuwigheid.'

Na de inwijding is het de taak van de inwijder om rekening te houden met het welzijn van zijn leerling. En het is de taak van de ingewijde om bij alle toetsen en beproevingen trouw, eerlijk, standvastig en onverschrokken te blijven. Sommigen gaan voor een inwijding van de ene persoon naar de ander en daarna weer naar een derde. Ze kunnen wel naar honderd personen gaan maar ze zullen honderdmaal minder zegeningen ontvangen in plaats van honderd meer. Het doel van vriendschap is niet om veel vrienden te maken maar om de vriendschap stabiel, onveranderd en heel te houden. Van alle soorten vriendschap is de vriendschap die op inwijding is gegrondvest, de heiligste en die gaat voorbij aan alle andere relaties op aarde.

Er gaat een verhaal over een jonge boer in India die grote belangstelling had voor spirituele zaken. Het toeval wilde dat een beroemd iemand zijn woonplaats bezocht. Zoals gebruikelijk onder eenvoudige boeren ging het verhaal rond, dat hij zo groot was dat door in zijn nabijheid te zijn je zeker naar de hemel zou gaan. Iedereen ging naar hem toe om die garantie van hem te krijgen, behalve die boer die ooit was ingewijd. Toen de grote man hoorde over de weigering van de boer, ging hij naar zijn huis en vroeg: 'Hoe komt het toch dat jij, terwijl je zo geïnteresseerd bent in heilige zaken, niet langs kwam, terwijl alle anderen me wel bezochten?' De boer zei: 'Het was niet omdat ik u niet goed gezind ben, de reden is simpel: Mijn leraar die me heeft ingewijd, is overleden en omdat hij een mens met beperkingen was, weet ik niet of hij naar de hemel of ergens anders naartoe is gegaan. Als ik door de zegening van uw aanwezigheid naar de hemel word gestuurd, zou ik daar misschien heel ongelukkig zijn. De hemel zou voor mij niet hetzelfde zijn als mijn leraar daar niet was.'

Het is deze eenheid, deze verbinding, deze relatie tussen de inwijder en de ingewijde, die de leerling de kracht, de macht en de wijsheid geeft die nodig zijn om dit pad te bereizen. Want de devotie van de ingewijde voorziet in alles wat ontbreekt bij de inwijder, en het vertrouwen van de inwijder vult alles aan wat ontbreekt bij de ingewijde.

Voor een soefi is geen enkele ceremonie strikt noodzakelijk, maar soefi's keuren ceremonies of dogma's nooit af, want ze zijn niet vooringenomen. Zo nu en dan hebben ze zelfs ceremonies overgenomen.

Soefi's kennen diverse paden van bereiking, bijvoorbeeld de paden van Salik en Rind. Veel soefi's die het pad van Salik - rechtvaardigheid - volgen, gebruiken devotie als methode van spirituele bereiking. Devotie vereist een ideaal en het ideaal van de Soefi is het ideaal van God. Ze bereiken dit ideaal via een geleidelijk proces. Eerst krijgen ze Bayat, een inwijding, door iemand wiens aanwezigheid hen het vertrouwen geeft dat hij een waardig raadsman in het leven zal zijn en een gids op het tot nu toe onbetreden pad. Hij is ook het levende voorbeeld van Rasoel, de persoonlijkheid van de ideale mens. Hij wordt Pir-o-Moershid genoemd.

Het pad kent diverse schreden. Dit is een zeer uitgebreid onderwerp, samenvattend zou ik zeggen dat er vijf hoofdstappen zijn. De eerste is ontvankelijkheid voor schoonheid in verschillende hoedanigheden, in muziek, in poëzie, in kleur of lijn. De tweede is het in vervoering raken door schoonheid, het gevoel van extase. De derde stap is tolerantie en vergevingsgezindheid, wanneer die op natuurlijke wijze, zonder ernaar te streven, ontstaan. De vierde is dat je dingen waar je niet van houdt en die je onverdraaglijk vindt, toch accepteert alsof ze je plezier doen. Een glas gif, in plaats van een glas wijn. De vijfde stap is dat je voelt dat je de teugels van je geest in eigen hand hebt, want dan kan je je rustig en tevreden gaan voelen wanneer je maar wil. Het is als het rijden op een vurig en levendig paard, je hebt de teugels stevig in handen en kan het paard zo

snel laten lopen als je wilt. Na het nemen van deze stap is de moeried een meester geworden.

De periode van inwijding is bedoeld om alle zonden van het verleden op te ruimen. Het schoonwassen van zonden is als een bad in de Ganges, als een bad van de geest in het licht van kennis. Vanaf deze dag is het blad omgeslagen. De moeried belooft de moershid plechtig dat hij de leringen van de meesters uit het verleden als een schat zal bewaren en geheimhouden, dat hij goed gebruik zal maken van de leringen en van de krachten die hij erdoor krijgt en dat hij zijn best zal doen om zijn Nafs, zijn ego, te bedwingen. Hij belooft dat hij alle meesters van de mensheid zal respecteren als de ene belichaming van de ideale mens. Hij belooft dat hij zichzelf als broeder zal beschouwen niet alleen van alle Soefi's in de Orde waartoe hij behoort, maar ook van allen die Soefi in de geest zijn, hoewel zij zich misschien anders noemen. Broeder van alle mensen zonder onderscheid te maken naar kaste, overtuiging, ras, natie of religie.

Soefi's verbinden zich met elkaar door Halka, een cirkel van Soefi's die de Zikar en de Fikar uitvoeren, zodat de kracht van de een de ander helpt. Verder beoefenen ze Tawajoh, een methode om door stilte kennis en kracht van de leraar te ontvangen. Deze weg wordt door de Soefi als het meest wezenlijk en wenselijk beschouwd. Soms bereikt een ontvankelijke moeried in één ogenblik grotere perfectie dan hij in jaren door studie of oefening zou bereiken, omdat het niet alleen zijn eigen kennis en macht zijn die de moershid hem bijbrengt; maar soms ook de kennis en macht van Rasoel en soms zelfs de kennis van God. Het hangt allemaal van de tijd af en van hoe de expressieve en ontvankelijke ziel zich concentreert. De taak van de Soefi meester is niet een geloof bij een moeried af te dwingen maar hem zo op te leiden dat hij verlicht genoeg zal worden om zelf openbaringen te ontvangen.

Het onderzoek van het innerlijk

Waarom bestuderen Soefi's esoterische onderwerpen? Willen ze spirituele krachten of inspiratie opdoen, verschijnselen teweegbrengen of zijn ze gewoon nieuwsgierig? Als dat het geval is, dan zou dat helemaal verkeerd zijn. Willen ze geld of goed verwerven of wereldlijk succes? Ook dat is niet de bedoeling. Zelfrealisatie, weten wie we zijn, dat zou de intentie van een Soefi moeten zijn.

Sommige mensen die vroomheid en goedaardigheid bewonderen willen graag dat iedereen een engel is en wanneer ze ontdekken dat dit onmogelijk is, zitten ze vol met kritiek. De mens heeft zowel een duivel als een engel in zich, hij is mens en dier tegelijk. De duivel in de mens zet hem aan om instinctief, zonder enig motief, kwaad te doen. De eerste stap zou moeten zijn deze houding op te geven. Hoewel tegenwoordig bijna niemand meer gelooft dat zijn eigen demonen manifestaties van de duivel zijn, wie kan zeggen dat hij niet onder invloed staat van zo'n slechte geest? We kunnen in de ban zijn van zo'n kracht, maar we moeten er overheen zien te komen, we moeten onszelf bevrijden van het kwaad. Iedereen kan vechten.

We moeten ontdekken wanneer onze duivel, onze dierlijke geest, zich manifesteert. We willen een menselijke geest en de zoektocht naar deze geest is zelfrealisatie. Alles in ons moet menselijk worden. Maar hoe kunnen we dit bereiken? Door de Bijbel en andere heilige geschriften te lezen? Al deze boeken vertellen ons wat we moeten doen, maar we moeten ook in onszelf de goedheid vinden die opgeslagen is in ons hart. Als we ons hart bewerken verheft het zich. Door ascese kan je je ziel ontwikkelen en extase bereiken, maar wat is het doel van deze extase, Samadhi als we niet eerst menselijk zijn? Als we in deze wereld willen leven moeten we menselijk zijn. De asceet hoort thuis in het woud.

Hoe ontwikkelen we het hart, het gevoel? Het lijkt geen twijfel dat geweldloosheid, devotie en vriendelijkheid noodzakelijk zijn, maar

er is nog iets anders, namelijk het ontwaken van centra die je fijngevoelig maken, voor de buitenwereld, maar ook voor je eigen innerlijk.

Er zijn twee soorten mensen. De een wordt door de schoonheid van muziek of een ander vertoon van schoonheid getroffen. De ander is zo afgestompt dat hij er niets bij voelt. Hoe komt dat? Omdat iets in zijn hart en geest niet is ontwaakt. We hebben vijf zintuigen, maar we hebben ook innerlijke zintuigen waarmee we intenser van het leven kunnen genieten. Sommige mensen zullen zeggen dat zij geen behoefte hebben aan die innerlijke zintuigen, dat ze meer dan voldoende hebben aan hun uiterlijke zintuigen. Maar als zij hun gezichtsvermogen of een van de andere vijf zintuigen verliezen zouden ze wel wat anders zeggen. Om een volledig mens te zijn moet je ook je innerlijke zintuigen ontwikkelen, te beginnen bij je innerlijke gevoel.

Intellectuele studie kan een leven lang doorgaan, er komt geen einde aan. De leraar zal daarom nooit aanmoedigen om te theoretiseren. Het hebben van een geloofsleer isoleert iemand van andere geloofsleren. De soefi behoort tot iedere religie en hij kent dus geen apart geloof of aparte theorieën. De ene soefi kan bijvoorbeeld best in reïncarnatie geloven terwijl de ander zich hemel en hel voorstelt. Het werk van de Soefi is persoonlijke ontwikkeling. Wat je in praktijk brengt is belangrijker dan wat de leraar zegt, zij het dat de leraar je wel bescherming kan bieden.

Inwijding bestaat uit diverse niveaus. Inwijding is het vertrouwen dat de leraar iemand geeft, maar de werkelijke inwijding is het werk van God. Een leraar kan en wil niet oordelen. De werkelijke leerling is iemand waarvan de leraar weet dat hij hem kan vertrouwen, hoewel iedereen bij hem welkom is. In spirituele zin is hij zowel vader als moeder voor de leerling. Vaak is het leven van de leraar een opoffering, hij wordt regelmatig vervolgd en lijdt veel, maar als hij hulp kan bieden, hoe weinig ook, zal hij dat altijd doen.

Er zijn geen speciale eigenschappen nodig om leerling te worden. De leraar geeft en de leerling kan het aanvaarden of verwerpen. Deze kennis is als een kostbaar juweel die is verscholen in een steen, de leerling zal de steen moeten breken om het juweel te vinden. In het oosten maakt deze innerlijke kennis onderdeel uit van het geloof terwijl deze kennis in het Westen slechts wordt beschouwd als behorend bij de opvoeding. Het zou een heilige opvoeding moeten zijn. In het oosten geeft de moershid een les en de leerling beoefent deze een maand of een jaar, hij kan niet elke week een andere oefening krijgen. Mijn grootvader deed veertig jaar lang dezelfde meditatie, daarna overkwam hem een wonder. Je zou geen andere oefeningen moeten ambiëren voordat de eerste oefening resultaat afwerpt.

Er zijn verschillende niveaus van inwijding maar ze worden hier niet behandeld, omdat de verschillende stadia per slot van rekening opvattingen zijn, de ideeën van een aantal wijze mensen. Zo is het ook met muziek: er zitten zeven tonen in een octaaf, omdat de musicus ervan uit gaat dat het er zeven zijn, maar als een musicus dat wil, kan een toonladder er meer of minder bevatten. Wij onderscheiden stadia hoewel dat in werkelijkheid onmogelijk is. De spontane ontwikkeling op het spirituele pad kan worden bestempeld tot het betreden van het pad van initiatie.

Hoe kun je spirituele vooruitgang beschrijven? Wat is het, waar lijkt het op? Het is de verandering van het gezichtspunt. Er is slechts één manier om deze vooruitgang te herkennen, namelijk door de veranderingen in de eigen kijk op het leven onder de loep te nemen en jezelf af te vragen: 'Hoe kijk ik naar het leven?' Dat kan je niet doen door een oordeel over anderen te vellen maar alleen door je bezig te houden met je eigen manier van kijken. Zolang iemand zich bezighoudt met de fouten van anderen, zolang hij anderen bekritiseert, kan hij zijn zicht nog niet helder genoeg maken om te kunnen zien of zijn eigen kijk op het leven juist is.

Wat betekenen de verschillende inwijdingen feitelijk? Is de ene inwijding beter of hoger dan de ander? Hoe zijn ze te onderscheiden? Door wat meer geheimen en mysteries te kennen of door iets wonderlijks te bestuderen of met iets ongeziens te communiceren? Niets van dit alles, helemaal niets, kan iemand verzekeren van een hogere inwijding of van meer vooruitgang in het spirituele leven. In de eerste plaats is het niet nodig om naar mysteries op zoek te gaan want het leven zelf is een mysterie. Alles wat simpel lijkt, alles wat geen mysterie laat zien, wordt mysterieus zodra de kijk op het leven is veranderd. Geheimen zijn verborgen in eenvoud, het is juist het eenvoudige leven dat vol geheimen zit.

Je kan alle boeken uit een bibliotheek bestuderen, vijftig boeken schrijven en er wel duizend lezen, toch brengt dat je nergens. Mocht studie toch nodig zijn, dan hoeven we niet ergens anders heen te gaan, want ons leven zelf is een studie, als we het maar willen bestuderen. Want het leven biedt alle gelegenheid om te studeren, van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat, op elk moment van de dag, buiten, thuis, op het werk, in de vrije tijd, overal valt wat te bestuderen. Geen boek kan de vreugde en het plezier verschaffen dat de menselijke natuur zelf kan geven.

De wijzen en de dwazen, de goede en de slechte mensen die we dagelijks ontmoeten met hun gedragingen en opstelling, zijn allemaal uitstekend materiaal om te bestuderen. Er kan veel geleerd worden van succes en van mislukkingen, van zorgen en plezier, van alle fijne en nare dingen van het leven. Wat we goed doen, of verkeerd doen, alles is een les, als we het zo opvatten. Maar belangrijk is dat wie het leven bestudeert en werkelijk is ingewijd, eerst zichzelf bestudeert voordat hij anderen gaat bestuderen.

Leert de inwijder zijn leerling de waarheid? Niemand heeft de macht een ander de waarheid te leren, die moet je zelf ontdekken. De inwijder van zijn kant kan zeggen: 'Dit is het pad, raak het spoor niet bijster.' De inwijder brengt de leerling op dat pad waar hij, hoe verder hij gaat, bij elke stap meer zal ontvangen. Het is als een hand

die hem omhoogtrekt. Maar de eerste stap is de moeilijkste en die stap wordt gezet met behulp van een aardse inwijder.

Wat leert de inwijder aan de ingewijde? Hij vertelt hem over de waarheid van zijn eigen wezen. Hij vertelt hem niets nieuws en niets anders. Hij vertelt iets wat de ziel van de leerling al weet maar wat zijn geest is vergeten. De volgende fabel illustreert dat. Een leeuw loopt door de woestijn en ziet een leeuwenwelp spelen met enkele schapen. Het welpje groeide op tussen de schapen en kon daarom niet weten wat het eigenlijk was. De leeuw was hoogst verbaasd een leeuwenwelp te zien wegrekken, die even bang voor hem was als de schapen. De leeuw sprong midden in de kudde schapen en zei: 'Stop, stop!' Maar de schapen renden weg en het welpje ook. De leeuw achtervolgde het welpje en toen hij het te pakken had zei hij: 'Ik wil met je praten.' De welp zei: 'Ik tril van angst en kan hier niet blijven staan.' De leeuw zei: 'Waarom ren je weg met de schapen, terwijl je zelf een kleine leeuw bent?' 'Nee,' zei het kleintje, 'ik ben een schaap, laat me gaan, laat me met de schapen meegaan.' 'Kom mee', zei de leeuw, 'kom met mij mee en ik zal je laten zien wat je bent voordat ik je weg laat gaan.' Bevend en hulpeloos volgde de welp de leeuw naar een waterpoel. Wijzend naar hun weerspiegeling in het water zei de leeuw: 'Kijk naar mij en naar jezelf. Lijken we niet heel erg op elkaar? Je lijkt niet op een schaap, je lijkt op mij!'

Deze leeuw staat symbool voor de zielen die zich bewust worden van God, de zielen die de waarheid onderkennen. En wanneer zij in een andere ziel dezelfde goddelijke geest opmerken, willen ze die ziel meteen bij de hand nemen om te laten zien dat zij dezelfde goddelijke vonk bezitten. Daarom lijkt het aan de buitenkant alsof die ziel zich voorstaat op zijn afkomst, maar innerlijk leidt zijn actie tot democratie. De opdracht van de leeuw aan die welp lijkt aristocratisch, maar wat is de bedoeling van de leeuw? Democratie, hij wil de welp bewust maken van dezelfde grandeur als die van de leeuw. Dat is het pad van spiritualiteit. Aan de buitenkant lijkt het mis-

schien niet zo, maar de intentie van binnenuit en het bereiken van het hoogste punt zijn beide democratisch.

De inwijdingen die hoger zijn dan die ik heb besproken zijn nog veelomvattender. Sommige mensen, niet alle, zullen je over hun ervaringen vertellen en hoe hun inzichten zo nu en dan tijdens hun leven eensklaps veranderden. Het is bepaald geen gebruikelijke ervaring om op een dag plotseling wakker te worden en te merken dat je ineens van inzicht bent veranderd. Maar het is niet overdreven om te zeggen dat je kijk op het leven in een oogwenk helemaal kan veranderen. Dat is wat een inwijding is, een inwijding die de gewone aardse inwijdingen zoals we die kennen te boven gaat. Het een leidt tot het ander en zo gaan we in het leven van de ene inwijding naar de andere. Iedere stap op de ladder die voor ons klaar lijkt te staan om te beklimmen, wordt een inwijding. Bij iedere stap omhoog verandert ons gezichtspunt als we tenminste de ladder vasthouden en er niet afvallen, want er is altijd de mogelijkheid om vooruit of achteruitgaan. Evenzogoed zal wie erop gebrand is om vooruit te gaan, nooit achteruitgaan. Zelfs al trok de hele wereld hem terug met een ketting om zijn voeten, hij zou toch vooruitgaan, omdat zijn verlangen om verder te gaan sterker is dan alle krachten van de wereld.

Drie aspecten van inwijding

Zoals vogels zich in zwermen en dieren zich in kuddes verzamelen, zo zijn er mensen die, aangetrokken door de kracht van anderen, groepsgewijs een of andere richting uitgaan. Toch, als je aan iemand vraagt of dit bij hem ook het geval is zal hij zeggen: 'Nee, niet bij mij, maar bij alle anderen.' Het is lastig om te zien in hoeverre je onbewust met de menigte naar links of rechts meebeweegt. En als je toch, omdat je er ontevreden mee bent dat je vastzit en heen en weer geslingerd wordt door de menigte, door vrienden en relaties, door je omgeving, een stap neemt in een andere richting, dan toon je initiatief.

De werkelijke betekenis van het woord inwijding – dat verwant is aan initiatief – is dus dat iemand zijn eigen richting gaat volgen in plaats van de richting van de menigte. Als dat gebeurt zullen religieuze mensen zeggen dat hij een heiden is geworden, zijn vrienden vinden hem dwaas en zijn relaties verklaren hem voor gek.

Inwijding kent drie verschillende aspecten: de eerste is natuurlijke inwijding, gevorderde inwijding is de tweede en hogere inwijding is het derde aspect. Natuurlijke inwijding kan iemand op ieder moment van zijn leven te beurt vallen. Het overkomt echter maar weinig mensen. Hiervoor hoeft je niet naar een leraar te gaan, deze inwijding komt wanneer de tijd rijp is in de vorm van een plotselinge verandering van iemands kijk op het leven. Je voelt je wakker worden in een totaal andere wereld. Hoewel je in dezelfde wereld blijft ziet die er volkomen anders uit. Dingen die belangrijk leken te zijn worden minder belangrijk, kleuren verbleken en de helderheid van dingen verdwijnt. Vanaf het moment dat de zienswijze is veranderd, krijgt alles een andere waarde. Alles ziet er heel anders uit, het is net alsof je door een verrekijker kijkt.

Soms volgt een inwijding op leed, ziekte, een verlies, een groot offer of een grote teleurstelling. Zo wordt gezegd - en hoe waar is dat -

dat een herboren ziel opspringt uit een gebroken hart. Er is dus geen vastgestelde tijd voor zoiets.

Iemand kan al op jonge leeftijd zo'n ervaring hebben, maar het kan evenzogoed op elk ander moment in een mensenleven gebeuren. Voor sommigen komt het geleidelijk, dan is het een lang proces. Bij anderen gebeurt er plotseling iets in hun leven, dan is de wereld in een oogwenk veranderd en heeft alles ineens een andere waarde gekregen. Dat is natuurlijke inwijding.

Hoe komt deze inwijding tot stand? Hoe verloopt het metafysische proces? De ziel is bedekt door sluiers, de ene over de ander en door het scheuren van deze sluiers kan de ziel tevoorschijn komen en oprijzen. Bij de volgende stap zal de horizon van haar blik zich op natuurlijke manier verruimen en de ziel zal verder reiken terwijl het leven helderder wordt. Misschien is iemand zich niet eens van zo'n verandering bewust; hij let er niet op of weet het zelfs niet eens. Toch is er iets veranderd, zelfs al is er tussen honderd mensen misschien maar één iemand die zich er werkelijk van bewust is.

Bij iedere stap voorwaarts die de ziel op het pad zet, komt zij natuurlijk dichter bij God en dichter bij God komen betekent de kwaliteiten van God erven of naar zich toe trekken. Met andere woorden, de ziel ziet meer, hoort meer, begrijpt meer en geniet meer, omdat zij een groter en verhevener leven leeft.

De leraren en profeten die een boodschap aan de mensheid moesten doorgeven en zich dienstbaar maakten aan de mensheid, hadden dergelijke inwijdingen zelfs al tijdens hun kinderjaren. Er is een symbolisch verhaal over het hart van de profeet Mohammed. Het werd geopend en er werd iets uitgehaald. Mensen nemen dit letterlijk, maar de echte betekenis is dat er een sluier werd weggetrokken en de ziel verder kon reiken en voortgaan op het pad. Er kunnen veel van zulke inwijdingen plaatsvinden, een of twee of misschien wel zes of zeven, dat is afhankelijk van het ontwikkelingsniveau van de ingewijde.

Het hedendaagse leven is erg ingewikkeld voor iemand wiens zienswijze op die manier plotseling is veranderd, want de huidige wereld leeft op een eigen trillingsniveau en duldt geen mensen onder of boven dat gewone trillingsniveau van het leven. Mensen hebben een hekel aan zo iemand, ze maken het hem moeilijk, ze zijn het niet met hem eens en keuren zijn ideeën af. Als hij geen enkele vriend of gids op het pad heeft, blijft hij mogelijk op hetzelfde gedachteniveau hangen tot de natuur hem verder helpt, want al het andere trekt hem terug.

Sommige mensen denken dat heiligen, meesters, of wijzen geen behoefte hebben aan inwijding, maar zij vergeten dat geen ziel zonder inwijding verder kan komen op het pad.

Wat is het gevolg van deze natuurlijke inwijding? Verbijstering, enorme verbijstering. Maar dat is niet hetzelfde als verwarring, er bestaat een groot verschil tussen die twee. Bij verwarring is er een element van twijfel, maar als een persoon verbijsterd is zegt hij: 'Hoe wonderbaarlijk, hoe prachtig, er zijn geen woorden voor, het is een wonder!' Voor iemand anders kan het eenvoudig zijn, maar voor iemand die verder gevorderd is, is het een wonder. Terwijl anderen kunnen zeggen: 'Hoe dwaas, ik zie niets van wat jij hebt gezien!' Maar wat hij gezien heeft valt niet uit te leggen.

Zo is het leven, het is een verschil in inzicht. De een ziet een wonder, iets prachtigs en een ander zegt: 'Wat is ermee? Het is zo simpel, het stelt niets voor.' Wie dit zegt, denkt dat hij het beter weet omdat wat hij ziet in zijn gedachten iets simpels is, terwijl degene die zich verwondert het perspectief van een kind heeft, want een kind verwondert zich overal over. Het is zeker kinderlijk, maar het is de ziel van een kind dat kijkt en die ziet meer dan de ziel van een volwassene die is bedekt door wel duizend sluiers. Een kind kan in zijn kindertijd de wereld van de engelen zien, het kan praten met ongeziene entiteiten, het kan prachtige dingen zien die tot de verschillende bestaansniveaus behoren. Het is gemakkelijk om ergens van te zeggen dat het kinderlijk is, onschuldig of onwetend. Toch is

kinderlijk zijn en de onschuld van een kind te hebben het mooiste wat er is. Je kan je niets beters wensen omdat hierin alle geluk en schoonheid kan worden gevonden.

Deze verbijstering brengt een soort pessimisme teweeg, dat echter niet kan worden vergeleken met wat we gewoonlijk pessimisme noemen. Want we zien pessimisme als een soort narigheid, maar dit is iets anders. In een dichtregel van Omar Khayyám wordt hierop gezinspeeld: 'O, mijn Geliefde, vul de beker die deze dag zuivert van spijt om het verleden en van angst voor de toekomst!' Dit pessimisme is als een verheffing, het maakt dat iemand het leven vanuit een andere hoek bekijkt. Hetzelfde leven dat eerst boven zijn hoofd uittorende, blijkt zich ineens onder zijn voeten te bevinden.

Maar wat is het dan? Behalve pessimisme, kun je het ook onverschilligheid of onafhankelijkheid noemen en toch is het geen van deze drie. Het Nederlands kent er geen woord voor. In het Sanskriet wordt het Vairagya genoemd, een emotie, een gevoel dat volstrekt anders is dan alle andere manieren om naar het leven te kijken. Een zienswijze die iemand naar een volkomen andere gedachtewereld brengt. De waarde van dingen en omstandigheden lijkt volkomen te veranderen.

Misschien denk je wel dat het leven niet erg boeiend is als je onverschillig bent, maar dat is niet zo. Het is juist hoogst interessant. Het geeft je een gevoel alsof de last van het leven lichter wordt om te dragen. Het is een geweldig gevoel! Denk er maar eens aan wat ontspanning kan doen na een dag hard werken en je even kunt rusten. Je voelt je opgetild, je ervaart kalmerende vibraties en je mind voelt zich verkwikt! Als dan de geest dezelfde ervaring heeft en voelt dat de zwaarte die zij dag en nacht meetorst is opgeheven, voelt ook zij zich een moment heel ruim. Wat een zegen! Het valt niet onder woorden te brengen, maar wie er zelfs maar een klein beetje ervaring mee heeft gehad snapt de waarde ervan.

In het leven van een mens - ook al is hij al duizend keer op natuurlijke wijze ingewijd - komt er ongetwijfeld toch een tijd waarin hij op

zoek gaat naar een gids op aarde. Veel mensen zullen zeggen: 'Waarom is God niet voldoende? Waarom moet er iemand tussen God en mens in staan? Waarom moet het een mens zijn die net zo beperkt is als wijzelf? Waarom kunnen we de geest van God niet direct bereiken?' Maar de hand van God is in iedereen te zien, in je vijand die jou je leven lang heeft gekweld, in je grootste vriend en in je leraar die je inspireert en leidt. Alle drie hebben ze je op het pad van inspiratie geleid, je hebt ze alle drie nodig om verder te komen in het leven. Degene die jou heeft teleurgesteld, die jou heeft beschadigd, is ook je inwijder, want hij heeft je iets geleerd, hij heeft je op de weg gezet, zelfs al is het niet de juiste weg. En je vriend is ook je inwijder, want hij geeft je het bewijs van waarheid, het teken van werkelijkheid. Alleen liefde kan je het bewijs leveren dat er iets levends, iets echts is. Dan is er nog de inspirerende leraar, of hij nu een nederig mens is, een ongeletterde, of een meditatieve ziel, een groot leraar of een bescheiden iemand, hij is wat je denkt dat hij is, zoals iedereen voor ons is zoals we denken dat ze zijn.

Als het niet nodig zou zijn dat de mens zijn medemens tot gids is, zou Jezus niet tussen die vissers zijn gezet die hem niet konden begrijpen. Toch bewees hij hun gids te zijn. De aanwezigheid van persoonlijkheden als Boeddha en alle andere leraren op aarde geeft leiding aan individuen en aan de mensheid. Velen van hen zijn niet eens bekend bij de mensheid hoewel zij heel veel hebben gedaan, maar zij zullen er altijd zijn onder welke naam en in welke gedaante ze ook werken. God bereikt nooit zo direct en zo volledig als wanneer Hij ons via Zijn leraren bereikt. De beste manier voor God om mensen te bereiken is via een ander mens, niet via een engel maar via de mens die onderhevig is aan geboorte en dood en aan alle fouten die ieder van ons heeft.

De weg van de leraar met zijn ingewijde is vreemd. Hoe groter de leraar hoe vreemder de weg kan zijn. De leraar kan testen en op de proef stellen. De houding van de leraar kan nooit worden begrepen, want een echte leraar zal zichzelf nooit prijsgeven. Zijn ja en zijn nee kunnen geen van beide begrepen worden, want hun betekenis is

symbolisch en heel subtiel. Misschien spreekt hij in gelijkenissen, misschien leert hij zonder les te geven. Misschien leert hij zijn leerlingen wel meer door een blik uit zijn ogen dan door honderd woorden te spreken. Misschien is de aanwezigheid van een leraar in het leven van een leerling zegenrijker dan wel honderd boeken die hij heeft gelezen. Noch de onverschilligheid, noch de sympathie van de leraar kunnen worden opgevat voor wat ze lijken te zijn, want in allebei schuilt weer wat anders. Hoe meer je de persoonlijkheid van de leraar bestudeert, des te meer je in de war raakt. De leraar is de inwijder van leven, hij is het voorbeeld van de subtiliteit van het hele leven.

Sommige mensen beweren dat zij zijn ingewijd door een leraar van gene zijde. Ja, dat zou kunnen, maar zitten ze dan niet in twee verschillende werelden, de leraar in de ene en de leerling in de andere? De ingewijde behoort niet tot de wereld van de leraar en de leraar behoort evenmin tot de wereld van de leerling. Dat geeft absoluut minder problemen dan rekening te moeten houden met het welgevallen van iemand die leeft. Het is eenvoudiger het gevoel te hebben dat iemand achter je telkens in je oor fluistert en je toespreekt in dromen of visioenen. Het is niet verkeerd en in sommige gevallen zelfs waar. Er zijn leraren die misschien tijdens hun leven niet hebben gegeven wat zij hadden moeten geven, wat zij anderen hadden moeten overbrengen. Maar dit is niet de normale gang van zaken. Als het normaal was dan zouden alle leraren van gene zijde worden gezonden, maar noch Boeddha, noch Jezus Christus, noch Mohammed gaven hun leringen vanuit gene zijde.

In onze tijd is de heersende gedachte dat niemand zijn medemens zou moeten leiden en dat in een dergelijke leiding ook geen verdienste ligt. Deze gedachte is zo wijdverspreid dat het mensen ervan weerhoudt leiding te zoeken bij iemand die dezelfde strijd en dezelfde problemen onder ogen moet zien en die dezelfde ervaringen heeft als ieder ander. Zij blijven zo iemand afwijzen, zoals Jezus werd afgewezen, en tegelijkertijd zoeken ze naar iemand op het hogere plan! Over dit onderwerp hebben veel samenlevingen en

groepen hun hoofd zozeer gebroken dat ze zich het levende water hebben ontzegd dat zijn natuurlijke loop volgt in de wereld van de mens.

Het werk van de leraar is heel subtiel. Het is als het werk van een juwelier die eerst het goud moet smelten voordat hij er een sieraad van kan maken. Maar is het eenmaal gesmolten, dan is het geen hard metaal meer, maar vloeibaar en dan kan er een kroon, ring of sieraad van gemaakt worden. Dan kan er iets moois van worden gemaakt.

Hierna volgt nog een stap. Als de leerling de inwijdingen heeft ontvangen die de leraar te geven heeft, is de taak van de leraar voorbij en stuurt hij de leerling verder. De leraar houdt de leerling niet tot in het oneindige bij zich. Hij moet zijn taak uitvoeren tijdens de reis op het pad, maar daarna komt de innerlijke inwijding. Die dient zich aan bij de leerling die reflecteert, die diepe belangstelling heeft gekregen, wiens kijk op het leven is verruimd, die het leven anders ziet, die zich de gewoonte heeft eigengemaakt om na te denken en zijn bewustzijn te verbreden.

Ongetwijfeld is bij deze ervaring ook altijd hulp te krijgen. Net zoals er hulp komt op aarde, komt er ook hulp in de ongeziene wereld. Net zoals we op straat in de problemen komen: dan komen er als vanzelfsprekend anderen om te zien of ze misschien hulp kunnen bieden. Dus als je verder gaat trek je het medeleven aan van wezens die altijd op alle bestaansniveaus bezig zijn de mensheid te helpen. Wie verder gaat op het pad, trekt genegenheid aan van de mensen die naast hem staan. Ze reiken hem de hand om verder te gaan. Die handreiking wordt inwijding genoemd. Er bestaan zoveel verschillende inwijdingen. Het zijn allemaal stappen om hoger te komen.

Tot slot wil ik vertellen wat bereikt wordt door initiatie. We bereiken de verwerkelijking waarvoor we geboren zijn, ons levensdoel. Niets van wat we doen zal ons voldoende helpen, tenzij we reiken naar het doel van het leven. Het helpt ons misschien bij bepaalde

behoeftes, maar verder niet. Slechts één ding geeft volledige voltoening, namelijk het bereiken van zelfrealisatie. Dat is niet eenvoudig. Er is meer voor nodig dan alleen meditatie en concentratie, hoewel die twee erg behulpzaam zijn bij het bereiken van zelfverwerkelijking. Zij die geloven dat je door het lezen van een boek over yoga tot die realisatie kunt komen, vergissen zich deernig. Zij vergissen zich omdat zelfverwerkelijking een zeldzaam verschijnsel is, het streven naar zelfverwerkelijking is iets waardoor je verder komt.

Sommige mensen denken dat je door gewoon te studeren, door zuiver wetenschappelijke studie, tot realisatie kunt komen. Maar om zelfrealisatie te bereiken is een zekere levenswijze vereist. Gaat het erom op een bepaalde manier te leven, zoals religieuze mensen je voorhouden? Of moet je leven volgens bepaalde principes en dogma's? Nee, niets van dit alles. Het is een voortdurend proces van het uitvlakken van het zelf, precies zoals het slijpen van iets hards. Het zelf wordt voortdurend geslepen. Hoe fijner en zachter het zelf wordt, des te hoger iemand zich ontwikkelt en des te indrukwekkender zijn persoonlijkheid wordt. Wat voor kracht en bezieling iemand ook kan hebben verkregen, als het zelf niet is uitgewist, is niets bereikt, Het resultaat van initiatie is uitwissing van het zelf en die is nodig om tot ware wijsheid te komen.

Leerlingschap

Met name in het westelijke deel van de wereld vraagt men zich af wat het pad van leerlingschap werkelijk inhoudt. Hoewel dit het pad was van de volgelingen van Christus en van alle andere leraren, heeft de moderne manier van denken niet veel meer weg van die oude idealen. Niet alleen lijkt er weinig bekend te zijn over het ideaal van leerlingschap, maar zelfs de ideale houding tegenover ouders en ouderen lijkt minder goed begrepen te worden. Deze verandering in de idealen van de wereld heeft zich ongemerkt zodanig verbreid dat er hierdoor in onze tijd wereldwijde conflicten zijn ontstaan. De problemen tussen naties en klassen, in het sociale en huiselijke leven, hebben allemaal een en dezelfde oorzaak. Als iemand mij zou vragen wat die oorzaak van de huidige wereldwijde onrust is, zou ik hem zeggen dat de onrust ontstaan is door een gebrek aan idealisme.

In de oudheid was het pad van leerlingschap een les die op elk aspect van het leven werd toegepast. De mens is niet alleen zijn lichaam, hij is zijn ziel. De ziel wordt niet geboren als er een kind ter wereld komt, de ziel wordt geboren op het moment dat begrip en empathie worden geboren. In feite is dat de geboorte van de ziel; de mens toont zijn ziel in zijn begrip. Sommigen tonen als kinderen al begrip, anderen zullen misschien nooit in hun leven tot ontwikkeling van begrip komen. Liefde wordt een goddelijke eigenschap genoemd, maar de goddelijke uitdrukking van liefde is niets anders dan begrip. We zitten er niet ver naast als we zeggen dat liefde zonder begrip niet volledig goddelijk is. Liefde zonder begrip heeft geur noch kleur.

Daar komt nog bij dat intelligentie niet hetzelfde is als begrip. Begrip is het evenwicht tussen liefde en intelligentie, het is de actie en reactie van liefde en intelligentie op elkaar die begrip voortbrengen. Begripvolle kinderen zijn kostbaarder dan juwelen voor hun ouders. Een begripvol mens, een begripvolle vriend, iedereen die bij een ontmoeting begrip toont, waarderen we bijzonder.

Zodoende kan de les over begrip die door spirituele leraren wordt gegeven het pad van leerlingschap genoemd worden. Dat wil niet zeggen dat de grote leraren leerlingschap, devotie en respect van hun leerlingen verlangden voor zichzelf. Een leraar die dat verwacht kan geen leraar zijn. Hoe kan iemand dan een spiritueel leraar zijn als hij boven dat alles moet staan om boven zijn leerlingen te kunnen staan? Respect, devotie en begrip worden onderwezen in het belang van de leerling, als eigenschappen die ontwikkeld moeten worden.

In India bestond een goede gewoonte, een gewoonte die ik zelf als kind nog meegemaakt heb, dat ouders hun kinderen allereerst respect bijbrachten voor de leraar en ook begrip en een vriendelijke houding. Een kind van deze tijd gaat niet met dat idee naar school. Hij denkt dat de leraar is aangesteld om bepaalde taken uit te voeren; hij kent hem nauwelijks en de leraar kent hem ook bijna niet. Als hij thuiskomt gedraagt hij zich tegenover zijn ouders op dezelfde manier als op school. De meeste kinderen groeien op met de gedachte dat alle aandacht die hun ouders hen schenken gewoon maar bij hun ouderlijke taak hoort. Hoogstens zullen ze denken: 'Misschien zal ik ze het later, als ik dat kan, vergoeden.' In de oudheid dacht men daar anders over. De profeet Mohammed bijvoorbeeld leerde zijn volgelingen dat de grootste schuld die een mens had te voldoen de schuld aan zijn moeder was. Als hij wilde dat zijn zonden hem vergeven zouden worden moest hij zijn hele leven zo handelen dat zijn moeder voor ze overleed zou zeggen: 'Ik heb je je schuld vergeven.' Er was niets, geld geven noch diensten verlenen, waardoor een mens kon zeggen: 'Ik heb mijn schuld betaald.' Nee, zijn moeder moest zeggen: 'Ik heb je die schuld vergeven.' Wat leren we daarvan? Het leert ons de waarde van onzelfzuchtige liefde die boven elke aardse liefde uitgaat.

Als we bij onszelf nagaan met welk doel we op aarde zijn gekomen, waarom we menselijke wezens zijn geworden en of we misschien niet beter engelen hadden kunnen blijven, dan zal het antwoord bij een wijs mens beslist oprijzen vanuit zijn hart: we zijn hier om een

voller leven te ervaren en volledig mens te worden. Het is door begrip te tonen dat we volledig mens worden. Iedere handeling die met begrip wordt verricht is waardevol, ieder woord dat met begrip wordt uitgesproken is kostbaar.

Het onderricht van Christus – ‘Gezegend zijn de zachtmoedigen ... de armen van geest’ – leert ons één ding: begrip voor anderen. Hoewel het eenvoudig lijkt, is het toch moeilijk om te leren. Hoe meer we volgens dit ideaal willen leven, des te meer realiseren we ons dat we falen. Hoe verder we op het pad van begrip komen, hoe gevoeliger ons waarnemingsvermogen wordt; we voelen en betreffen de kleinste fout.

Niet iedereen neemt de moeite dit pad te betreden. Niet iedereen is een plant. Veel mensen zijn van steen en die willen niet begripvol zijn, zij vinden het te lastig. Een steen kent natuurlijk geen pijn, alleen de gevoelige mens kent pijn. Maar toch, je leeft doordat je voelt. De vreugde van het leven is zo magnifiek dat je zelfs als je pijn hebt, je liever een levend wezen bent dan een steen. Want er is een vreugde in leven, in te voelen dat je leeft, die niet onder woorden gebracht kan worden. Na hoeveel miljoenen jaren is het leven, dat begraven lag onder stenen en rotsen, opgestegen tot de mens? Evenzogoed, als een mens liever een steen wil blijven, kan hij maar beter zo blijven, al zou de natuurlijke neiging bij elk mens het ontwikkelen van zijn menselijke kwaliteiten moeten zijn.

De eerste les die een leerling op het pad van leerlingenschap krijgt is wat in Soefi termen Yakin wordt genoemd, dat betekent vertrouwen. Hij geeft dit vertrouwen eerst aan degene die hij als zijn leraar, zijn geestelijke gids beschouwt. Bij het geven van vertrouwen kunnen drie soorten mensen worden onderscheiden. De eerste geeft zijn vertrouwen maar gedeeltelijk. Hij weifelt en denkt: ‘Ja, ik denk wel dat ik vertrouwen heb: misschien wel, maar misschien ook niet.’ Dit soort vertrouwen brengt hem in een heel moeilijke positie. Hij kon maar beter helemaal niet vertrouwen. Het is als lauw water, niet heet en niet koud. In alle dingen zal deze mens hetzelfde zijn als

hij zaken doet of zijn beroep uitoefent. Hij vertrouwt en twijfelt, hij vertrouwt en is bang. Hij wandelt niet in de hemel en niet op aarde, maar ergens tussenin. Dan is er een ander type, iemand die wel zijn vertrouwen schenkt aan de leraar, maar niet zeker is van zichzelf. Hij is er innerlijk niet zeker van of hij wel vertrouwen heeft gegeven. Zo iemand heeft geen vertrouwen in zichzelf, hij is niet zeker van zichzelf; daarom heeft zijn vertrouwen geen waarde. Het derde type mens is iemand die vertrouwen geeft omdat hij zich zeker voelt van zichzelf. Alleen dat soort vertrouwen kan met recht Yakin worden genoemd.

Jezus Christus had al deze soorten mensen om zich heen. Duizenden mensen uit de eerste categorie verdrongen zich rond de meester en verlieten hem daarna weer. In een oogwenk voelden ze zich aange-trokken, en net zo snel waren ze weer verdwenen. De tweede cate-gorie bestaat uit mensen die voor zekere tijd meegaan, zoals een dronkaard die steeds maar doorgaat. Wanneer ze dan weer nuchter zijn worden de dingen helder en vragen ze zich af: 'Waar ga ik eigen-lijk naar toe? Niet in de goede richting.' Duizenden en duizenden in deze categorie volgden de meesters en profeten. Maar alleen de mensen die al vertrouwen hadden in hun eigen hart voordat ze hun vertrouwen aan de leraar gaven, bleven tot het einde.

Het zijn deze mensen die onverstoord blijven als aarde in water zou veranderen en water in aarde, als de hemel naar beneden zou ko-men en de aarde omhoog, ze zijn standvastig in de overtuiging die zij hebben verworven. In welke positie de leerling zich ook bevindt, in die van levenspartner, zoon of dochter, bediende of vriend, door leerlingschap leert de leerling de moraal die hij met vertrouwen zal volgen, kalm en standvastig waar hij ook heen gaat.

Nadat hij Yakin heeft bereikt, komt de test van opoffering. Opoffe-ren is het ideaal op het pad van God. Het meest kostbare bezit is niet te waardevol, niets is te belangrijk om op te offeren. De leerlin-gen van de Profeet – de ware leerlingen – vonden zelfs hun leven niet een te groot offer, mocht dat nodig zijn. Het verhaal van Ali is

welbekend: er werd een samenzwering ontdekt, op zekere nacht wilden enkele vijanden van de Profeet hem vermoorden en Ali kwam dat te weten. Hij vertelde het niet aan de Profeet, maar haalde hem over om van huis weg te gaan. Hijzelf bleef, want hij wist dat als hij ook weg zou gaan de moordenaars hem zouden volgen en er zo achter zouden komen waar de Profeet was. Ali ging slapen in het bed van de Profeet, zodat de moordenaars hem zouden vinden. Maar hij zou dan wel van zich af slaan, want hij was niet van plan zijn leven te geven. Het gevolg was dat de samenzwering mislukte en de vijanden noch de Profeet, noch Ali in handen kregen.

Dit is slechts één voorbeeld, maar zo zijn er duizenden voorbeelden die tonen dat de vriendschap tussen de leraar en de leerling, die gebaseerd is op God en waarheid, er voor altijd is, en dat niets ter wereld die kan verbreken. Als de spirituele band geen standhoudt, hoe kan dan de materiële band in stand blijven? Die zal slijten omdat het maar een wereldlijke band is. Als het niet het spirituele denken is dat een band tussen twee zielen scheidt, wat kan er dan anders zo'n sterke verbinding vormen dat die zowel hier en als in het hiernamaals blijft bestaan?

De derde les op het pad van leerlingenschap is imitatie. Dat betekent dat de leerling alle houdingen van de leraar probeert na te bootsen, zijn houding tegenover een vriend of een vijand, tegenover dwaze of wijze mensen. Als de leerling handelt zoals hij zelf wil en de leraar zoals hij dat wil, dan baat het niets, hoe groot het offer en de toewijding ook mogen zijn. Geen onderricht of meditatie is zo belangrijk en waardevol als het imiteren van de leraar op het pad van de waarheid. In het imiteren van de leraar ligt het hele geheim van het spirituele leven verborgen. Het gaat niet alleen om het imiteren van zijn uiterlijke handelingen, maar zeker ook om het imiteren van zijn innerlijke stemmingen.

De vierde les voor de leerling is weer anders. In deze les gaat het erom de naar binnen gerichte gedachte van de leraar naar buiten te

richten, tot de leerling in iedereen en in alle dingen zijn leraar begint te zien, in de wijzen, in de dwazen, en in allerlei vormen.

In de vijfde les leert de leerling uiteindelijk alles wat hij tot nu toe aan zijn leraar gaf – toewijding, offers, dienstbetoon, respect – aan iedereen te geven, omdat hij heeft geleerd in iedereen zijn leraar te zien.

De een zal zijn leven lang misschien niets leren, terwijl de ander er maar kort de tijd voor nodig heeft om alle vijf de lessen te leren. Er gaat een verhaal over iemand die naar een leraar ging en tegen hem zei: 'Ik zou graag uw leerling willen zijn, uw volgeling.' De leraar zei: 'Ja graag, dat doet me deugd.' De man, die zich goed bewust was van zijn vele gebreken, was verrast dat de leraar hem als leerling wilde accepteren. Hij zei: 'Maar ik vraag me af of u wel weet hoeveel gebreken ik heb!' De leraar zei: 'Ja, ik ken uw gebreken al, toch aanvaard ik u als mijn leerling.' 'Maar ik heb heel ernstige gebreken:' zei hij, 'Ik ben gek op gokken.' De leraar zei: 'Dat doet er niet zoveel toe.' 'Ik heb soms de neiging om te drinken,' zei hij. De leraar zei: 'Dat is niet zo belangrijk.' 'Maar', zei de man, 'ik heb nog veel andere gebreken.' De leraar zei: 'Het maakt me niet uit. Maar nu ik al uw gebreken heb geaccepteerd, moet u één voorwaarde van uw leraar accepteren.' 'Ja, graag', zei hij, 'Welke voorwaarde is dat?' De leraar zei: 'U kunt toegeven aan uw gebreken, maar niet in mijn tegenwoordigheid; zoveel respect moet u wel overhebben voor uw leraar.'

De leraar wist dat alle vijf de kenmerken van leerlingschap de man waren aangeboren en hij wijdde hem in. Zodra de leerling naar buiten ging en zin kreeg om te gaan gokken of drinken, zag hij het gezicht van zijn moersjid voor zich. Toen hij na enige tijd terugkwam bij zijn leraar, vroeg de leraar glimlachend: 'En, heb je nog zonden begaan?' Hij antwoordde: 'Oh nee, het grote probleem is dat elke keer als ik een van mijn gebruikelijke zonden wilde begaan, mijn moersjid me achterna kwam!'

Denk niet dat deze eigenschap alleen maar aangekweekt kan worden. Deze eigenschap kan in een onschuldig kind worden gevonden. Toen ik eens aan een vierjarig kind vroeg: 'Ben je stout geweest?' antwoordde het: 'Ik zou stout willen zijn, maar mijn goedheid staat het me niet toe.' Zo zien we dat er zich in ons een geest van leerlingenschap bevindt. Maar we moeten altijd onthouden dat wie leraar is, zelf ook een leerling is.

Eigenlijk bestaat er niet zoiets als een leraar. Alleen God is Leraar, wij zijn allemaal Zijn discipelen. De les die we te leren hebben is die van leerlingenschap; het is de eerste en de laatste les.

Vier soorten leerlingschap

Er zijn vier soorten leerlingen waarvan er maar een kan worden bestempeld als een ware leerling. Er is een moderne leerling die naar zijn leraar gaat en zegt: 'Laten we samen dit boek bestuderen,' of 'Hebt u dit boek gelezen? Het is heel interessant' of 'Ik heb al veel geleerd van iemand anders en wil nu eens kijken wat ik van u kan leren en daarna ga ik weer verder met iets dat nog interessanter is.' Zo iemand kun je een student noemen, maar nog geen leerling. Hij heeft niet de instelling van een leerling; het is de instelling van een student die van de ene universiteit naar de andere gaat, van de ene professor naar de andere. Voor dergelijke intellectuele bezigheden kan hij heel geschikt zijn, maar de instelling van een leerling is anders.

Dan is er een type leerling dat denkt: 'Ik wil zoveel mogelijk opsteken van de leraar. En als ik alle kennis heb verzameld zal ik die gebruiken zoals het mij goed dunk.' Dit is de manier van een dief die zegt: 'Ik zal zoveel mogelijk geld uit iemands portemonnee halen en dat gebruiken voor mijn eigen doel.' Dat is een verkeerde houding, omdat spirituele inspiratie en kracht niet gestolen kunnen worden; een dief kan die niet afpakken. Met zo'n houding kan een leerling wel honderd jaar bij een leraar blijven en nog met lege handen staan. Er zijn veel mensen in deze wereld die van intellectuele diefstal hun bezigheid maken; vinden zij iets intellectueels, dan nemen zij het en gebruiken het. Maar zij weten niet wat voor schade zij met deze houding aanrichten. Zij verlammen hun denken en sluiten hun geest af.

Een derde soort leerling vertoont verkeerd gedrag door het achterhouden van het meest essentiële, namelijk vertrouwen. Deze leerling zal zeggen: 'Vertel me alles wat u me bij kunt brengen, wat ik kan leren, geeft me alles wat u hebt,' maar in zijn geest zegt hij: 'Ik geef mijn vertrouwen niet, want ik weet nog niet of deze weg goed of slecht voor mij is. Ik zal mijn oordeel pas vellen nadat u het me hebt geleerd, dan zie ik wat het is. Maar tot dan geef ik u mijn ver-

trouwen niet, hoewel mijn oren wel op uw woorden zijn afgestemd.' Dit is het derde soort verkeerd gedrag. Zolang een leerling zijn vertrouwen niet aan de spirituele leraar schenkt, zal de leerling niet ten volle profijt kunnen trekken van zijn onderricht.

De vierde soort leerling heeft de juiste instelling om leerling te zijn. Het is niet iemand die alleen maar graag een spiritueel pad wil gaan, of graag leerling wil zijn, moeried of chela. Er komt een tijd in het leven van ieder mens dat hij door omstandigheden zwaar wordt beproefd, een tijd dat hij behoefte begint te voelen aan een woord van verlichting, raad of leiding, een aansturing op het pad van waarheid. Wanneer de waarde van alle dingen en wezens in zijn ogen aan het veranderen is, krijgt hij behoefte aan geestelijke leiding. Brood is bedoeld voor wie honger hebben, niet voor hen die verzadigd zijn.

Als zo iemand naar een leraar op zoek gaat, zet hij de juiste stap. Maar er is een probleem. Als hij eerst de leraar wil testen, dan houdt het nooit op. Hij kan al testend van de ene naar de andere leraar gaan, van de aardse naar de hemelse wezens, en wat vindt hij uiteindelijk? Onvolmaaktheid. Hij is ernaar op zoek en zal het vinden. De mens is een onvolmaakt wezen, een menselijk, beperkt wezen. Als hij perfectie wil vinden in een onvolmaakt wezen, zullen degenen die hij tegenkomt hem altijd teleurstellen, of het nu engelen zijn of menselijke wezens. Het zou gemakkelijker zijn als hij de leraar die op zijn pad kwam gewoon maar zou aanvaarden en zeggen: 'Ik zal uw moeried zijn'; maar dat is misschien niet altijd haalbaar.

Iemand vroeg eens aan een Brahmaan: 'Waarom aanbidt u een God die uit een rotsblok is gebeiteld, een afgod van steen? Kijk naar mij, een aanbidder van God in de hemel. Deze steen luistert niet naar u, hij heeft geen oren.' De Brahmaan zei: 'Als je geen geloof hebt, zal zelfs de God in de hemel je niet horen; maar als je geloof hebt, heeft dit rotsblok oren om te horen.'

De middenweg en ook de beste weg is om je eigen intuïtie en inspiratie te volgen. Als je intuïtie zegt: 'Ik ga leiding zoeken bij deze leraar, of hij nu in hoog aanzien staat bij de hele mensheid of dat er door duizenden met minachting en vooroordeel naar hem wordt gekeken, het maakt me niet uit,' dan neem je standvastigheid als uitgangspunt bij het aanhangen van die ene leraar. Als iemand niet standvastig is op het spirituele pad krijgt hij uiteindelijk natuurlijk problemen, want wat is standvastigheid? Het is de weerspiegeling van de eeuwigheid. En wat is waarheid? Waarheid is eeuwigheid, dus in het zoeken naar waarheid moet je leren wat standvastigheid is.

De leerling moet volledig vertrouwen op de leiding van de leraar, op de richting die hem door de leraar wordt gegeven. Boeddhisten, die een spiritueel leraar met grote eerbied bejegenen, zeggen: 'Het maakt ons niet uit of hij bekend is of niet. Zelfs als hij bekend is weten we niet of hij onze eerbied zal aanvaarden en als hij onze eerbied in ontvangst neemt zijn we er niet zeker van of hij die wel nodig heeft.' We kunnen alleen iemand aanbidden van wiens aanwezigheid we ons bewust zijn en dat is speciaal bedoeld voor de spiritueel leraar, want alleen hij laat ons het enige pad zien dat ons bevrijdt van alle leed van dit leven. Daarom is, tussen alle andere verplichtingen die te maken hebben met aards gewin en profijt, de verplichting naar de spiritueel leraar het grootst, omdat deze verplichting te maken heeft met de bevrijding van de ziel op haar weg naar het Nirwana; de bevrijding die de enige wens is van iedere ziel.

De leraar onderwijst niet altijd gewoon met woorden, hij heeft duizenden manieren tot zijn beschikking. Hij kan zijn leerling leiden door zijn gebeden, zijn gedachten, zijn gevoel of zijn sympathie, zelfs van een afstand kan hij zijn leerling de weg wijzen. Daarom vergist een leerling zich deerlijk als hij denkt dat hij alleen via woorden of leringen en via oefeningen kan worden onderwezen.

Om ervoor te zorgen dat de juiste leerlingen en de juiste mensen naar hem toe kwamen, trof een Soefi in Hyderabad een wonderlijke

regeling. Hij vroeg een mopperige vrouw vlakbij zijn huis te gaan zitten. Ze zei allerlei lelijke dingen over hem tegen iedereen die de grote leraar kwam bezoeken. Ze zei hoe onvriendelijk hij was, hoe wreed en onachtzaam, hoe lui, ze liet niets ongezegd. Als gevolg daarvan maakten vijftien van de honderd mensen rechtsomkeert, zij durfden niet bij hem in de buurt te komen. Er waren misschien maar vijf mensen die zelf hun mening wilden vormen over hem. De leraar was heel tevreden dat vijftien weer weg waren gegaan, want wat zij zochten was niet bij hem te vinden, maar ergens anders.

Aan deze kwestie zit nog een andere kant. Het eerste wat de leraar doet is er achterkomen waar de leerling het meest behoefte aan heeft. Zeker, de leerling is gekomen om de waarheid te zoeken en begeleiding op het pad van God, maar de psychologische taak van de leraar is om allereerst aandacht te schenken aan de meest dringende behoefte van de leerling, of die er nu wel of niet over spreekt. De inspanning van de leraar is erop gericht om eerst dat probleem op te lossen, omdat hij weet dat het een obstakel is op de weg van de leerling. Het betreden van een spiritueel pad is gemakkelijk voor een ziel, omdat dat is waar de ziel naar op zoek is. Iedere ziel zoekt naar God en iedere ziel zal deze weg van nature volgen, tenzij er iets is wat de voortgang belemmert. Het is dus hard nodig om ieder obstakel te verwijderen. Een wens kan worden vervuld, je kan hem te boven komen, of je kan hem achter je laten. Het fijnste is als de wens vervuld wordt. Als het niet juist is om hem te vervullen, moet je hem te boven komen of achterlaten om de weg te effenen. De leraar denkt nooit dat hij alleen maar met het spirituele proces van de leerling heeft te maken, met zijn bereiking van God, want als er iets is wat de weg van de leerling blokkeert, is het niet gemakkelijk voor de leraar hem te helpen.

Er zijn drie vermogens die de leraar als essentieel beschouwt bij de ontwikkeling van zijn volgeling: het verdiepen van de sympathie, het tonen van de weg naar harmonie en het doen ontwaken van de geest van schoonheid. Onder leiding van de juiste leraar zie je de

ziel van een serieuze leerling vaak groeien als een plant die iedere dag, iedere maand en ieder jaar zorgvuldig wordt opgekweekt en van water voorzien, zonder ook maar één bijzonder voorschrift of speciale les te krijgen over deze drie onderwerpen. De leerling begint deze drie kwaliteiten, de steeds groeiende sympathie, de kwaliteit van harmonie die van dag tot dag toeneemt en de uitdrukking en het begrip en de waardering van schoonheid in al haar vormen, te vertonen zonder het zelf te merken.

Je kunt je afvragen of je ook achteruit kunt gaan in plaats van vooruit. Ja, soms kan je dat gevoel hebben, net zoals je, als je meevaart op een zeeschip, het gevoel kan hebben dat het achteruit vaart terwijl het gewoon vooruit gaat. Datzelfde gevoel kan je hebben als je op een kameel of olifant zit. Als sommige leerlingen dit voelen in hun leven, is dat niets anders dan een bewijs van leven. Toch zal een leerling nadat hij leerling werd vaak het gevoel hebben dat hij meer gebreken in zichzelf tegenkomt dan ooit daarvoor. Dat kan wel waar zijn, maar dat wil nog niet zeggen dat zijn gebreken zijn toegenomen; het betekent alleen dat zijn ogen nu wijder openstaan zodat hij telkens meer gebreken ziet dan voorheen.

Er bestaan altijd grote gevaren op het spirituele pad die de leerling moet overwinnen. Hij kan zich verheven gaan voelen, hij kan het gevoel krijgen meer te weten en beter te zijn dan andere mensen. Zodra een leerling denkt: 'Ik ben meer' gaan de poorten van kennis dicht. Hij zal zijn kennis niet verder kunnen uitbreiden, want de poorten van zijn hart sluiten zich automatisch meteen als hij zegt: 'Ik weet'. Geestelijke kennis, de kennis van het leven, is heel bedwelmend en verheffend. Het geeft zo'n grote vreugde, dat je de kennis over iedereen die langs komt begint uit te storten zodra die kennis bij je bovenkomt. Maar als de leerling zich op zo'n moment kon realiseren dat als hij het ontstoken licht voor zichzelf houdt, het goed bewaart en tot verdieping laat komen, er geen woorden nodig zijn dan zal zijn aanwezigheid de mensen verlichten. Als hij, zodra de kennis uit die bron bij hem opwelt, die kennis in een stroom van woorden etaleert, bevredigt dat enerzijds zijn ijdelheid maar ander-

zijds put het hem helemaal uit. Hij blijft krachteloos achter wanneer hij die kleine bron over anderen heeft uitgestort. Daarom wordt aan de waarachtige leerling terughoudendheid geleerd, het vasthouden van de inspiratie en kracht. Wie spreekt is niet altijd wijs, wie luistert is wijs.

De eerste periode van leerlingschap zou de periode van observatie genoemd kunnen worden. De leerling beschouwt dan alles, goed en slecht, juist en verkeerd, met een respectvolle houding zonder er iets over te zeggen. Hierdoor komen er dagelijks nieuwe gedachtes op bij de leerling over iets wat hij observeert. Eerst denkt hij dat iets verkeerd is, maar zegt dat niet, de volgende dag vraagt hij zich af hoe het verkeerd kan zijn. En de dag daarop denkt hij: 'Maar kan dit wel echt verkeerd zijn?' Op dag vier denkt hij dat het niet verkeerd is en op dag vijf dat het goed is. Met wat hij goed vindt, gaat het op dezelfde manier, zolang hij er zich maar niet over uitspreekt. Alleen de dwaas spreekt direct zijn mening uit, de wijze houdt die voor zich. Als mensen hun mening voor zich houden, worden ze dagelijks wijzer, als ze daarentegen hun mening direct geven worden ze steeds minder wijs.

Leren is het tweede dat heel belangrijk is voor de leerling. Hoe doet hij dat? Ieder woord dat de leerling van de lippen van de leraar hoort komen is een compleet heilig boek. In plaats van een heilig boek van wat voor religie dan ook van begin tot einde door te lezen, heeft hij één woord van de leraar in zich opgenomen. Dat geeft hetzelfde resultaat. Door erop te mediteren en je gedachten erover te laten gaan, wordt dat woord als een plant die bloemen en vruchten voortbrengt. Een boek is één ding, een levend woord is iets anders. Via de inspiratie van één levend woord van de leraar zou misschien een heel boek kunnen worden geschreven. Daarnaast beoefent de leerling alle meditatie die hem worden gegeven, waardoor hij in zichzelf die inspiratie, die kracht waar het om gaat, ontwikkelt.

De derde stap voorwaarts voor de leerling is het testen van de inspiratie, de kracht die hij heeft ontvangen. Je kunt je afvragen hoe je

dit kunt testen. Het leven geeft wel duizend voorbeelden van elk idee dat hierover is bedacht. Als je van binnenuit hebt geleerd of een bepaald idee goed of slecht is, dan is het leven zelf een voorbeeld dat laat zien waarom dat idee goed of slecht is.

De verklaring voor het feit dat iemand niet verlicht wordt kunnen we vinden door naar de regen te kijken. Die valt op alle bomen, maar het hangt van de reactie van die bomen af of ze zullen groeien en vruchten dragen. De zon schijnt op alle bomen zonder onderscheid te maken, maar het is afhankelijk van de reactie die de bomen geven of ze baat hebben bij de zonneschijn. Tegelijkertijd wordt de moersjid ook vaak door zijn moeried geïnspireerd. Het is niet de moersjid die onderricht geeft, het is God. De moersjid is slechts een medium en zo ver als de reactie van de moeried reikt, zo sterk zal die reactie de boodschap van God aantrekken.

De moeried kan geïnspireerd raken, maar hij kan ook ophouden met inspiratie geven. Als er geen reactie is van zijn kant of er is tegenwerking of gebrek aan belangstelling, dan stopt de inspiratie van de moersjid. Het is te vergelijken met wolken boven de woestijn waar geen regenbui uit kan komen omdat de woestijn ze beïnvloedt. Als diezelfde wolken boven het bos hangen, trekken de bomen de wolken aan en valt er regen.

De eigenschappen van de leerling zijn terughoudendheid, bedachtzaamheid, begrip, evenwicht en waarachtigheid. Er moet goed op worden gelet dat een leerling tijdens de periode van leerlingschap geen leraar wordt. Het gebeurt maar al te vaak dat een groeiende ziel er zo vurig naar verlangt leraar te worden dat hij ongeduldig wordt voordat hij de periode van leerlingschap heeft beëindigd. We moeten onthouden dat alle grote leraren van de mensheid als Jezus Christus, Boeddha, Mohammed en Zarathushtra, fantastische leerlingen zijn geweest. Zij hebben geleerd van een onschuldig kind, ze hebben van iedereen geleerd, van iedereen die in de buurt kwam. Ze hebben van iedere situatie en toestand van de wereld geleerd. Ze hebben het begrepen en ervan geleerd. Niet het verlangen om

leraar te worden maakt een mens tot leraar maar het verlangen om te blijven leren. Zodra iemand denkt, 'Ik lijk wel een leraar', verliest hij terrein. Want er is maar één leraar: God alleen is de Leraar en alle anderen zijn Zijn leerlingen. We leren allemaal van het leven wat het ons te leren heeft. Als een ziel begint te denken dat hij alles geleerd heeft wat hij moest leren en dat hij nu een leraar is, heeft hij het helemaal mis. De grootste leraren van de mensheid hebben meer geleerd van de mensheid dan dat zij de mensheid hebben onderwezen.

De houding van de leerling

De houding van een moeried ten opzichte van het leven moet hoopvol zijn; ten aanzien van zijn motieven moet zijn houding moedig zijn; tegenover zijn moersjid vol vertrouwen; tegenover zijn mis-sie oprecht en tegenover wat hij moet bereiken ernstig en zonder de geringste twijfel. In ieder deel van het leven is het onze houding die telt en die uiteindelijk allerlei soorten verschijnselen blijkt te creëren. Zowel succes als mislukking hangen ervan af, zoals in het Hindoe gezegde: 'Als de houding goed is, komt alles goed'.

De zoeker op het spirituele pad heeft een natuurlijke neiging om zich af te vragen of hij wel echt vooruitgaat. Vaak begint hij zich dat al af te vragen vanaf de dag dat hij het pad betreedt. Het is net zo-iets als de vraag: 'Kan ik het wel verteren?' terwijl je nog niet eens klaar bent met eten. Het spirituele pad leidt tot onbaatzuchtigheid. Hoe meer zorgen we ons maken over onszelf, hoe minder vooruit-gang we boeken, omdat ons hele streven erop gericht zou moeten zijn het zelf te vergeten. Het is meestal het zelf dat tegenwerkt op het pad. Het pad is er voor de ziel en de ziel kan het gemakkelijk en op natuurlijke wijze vinden. Als iemand zich dus afvraagt hoe het staat met zijn vorderingen verspilt hij zijn tijd. Op die manier sta je stil op het pad waarop je juist verder moet gaan.

Is er ook maar iemand die ziet hoe zijn gezicht en lichaam van dag op dag veranderen? Nee, van dag tot dag zijn er geen duidelijke tekenen van verandering aan te wijzen. Als dit al geldt voor het uiterlijk zelf, hoe kan je dan verwachten de veranderingen in het innerlijk proces op te kunnen merken? Het is niet iets wat gewogen kan worden net zoals je na een vakantie op de weegschaal gaat staan om te zien of je bent aangekomen of afgevallen. Zo'n soort groei bestaat er niet bij spirituele vooruitgang.

Sommige mensen verbeelden zich dat zij een tijdlang vooruit zijn gegaan, maar eigenlijk gaan ze dan achteruit. Dan raken ze ontmoedigd en zeggen: 'Ik dacht dat ik iets had bereikt, maar dat moet

haast wel een illusie zijn geweest.’ Maar het leven is als de zee en de zee is niet altijd kalm. Er zijn tijden dat de zee ruw is en dan gaat het schip natuurlijk op en neer. Het is een misvatting te denken dat het schip zal zinken wanneer het naar beneden duikt. Het gaat omhoog om daarna weer omhoog te gaan, dat is de natuurlijke beweging. Een moeried is onderworpen aan net zulke ervaringen op zijn levenspad. Het leven neemt zijn eigen loop. Iemand die zeilt zal vaak een ruwe zee tegenkomen en hij moet daarop voorbereid zijn en niet bang of ontmoedigd worden. Hij moet toch doorgaan met zijn leven. Als de levensreis gladjes en zacht verliep dan zou er geen behoefte zijn aan spirituele ontwikkeling. Hij moet het roer stevig in handen houden om niet alleen over een kalme zee te kunnen varen maar ook door een storm.

De moeried vraagt zich soms af wat anderen vinden, of zij tevreden of ontevreden zijn. Zijn ze ontevreden dan denkt hij dat hij niet vooruitgaat. Maar dat heeft niets met vooruitgang te maken. Iemand die niet tevreden is zou zelfs ontevreden zijn met Jezus Christus en tegelijkertijd tevreden kunnen zijn met een heel slecht iemand. Het ongenoegen van anderen betekent niet dat je niet vooruitgaat.

Als de moeried tegenspoed ondervindt dan denkt hij dat hij zich niet op het juiste pad bevindt. Maar als een schip in een storm terechtkomt betekent dat dan dat het niet op juiste koers ligt? Noch de moershid noch God is verantwoordelijk voor ongunstige omstandigheden. Het beste is om ze moedig onder ogen te zien en je weg erdoorheen te vinden. Ghazali, de grote Soefi schrijver van Perzië, zegt dat het spirituele proces lijkt op het schieten op een doel in het donker. We weten niet waar het doel is, we zien het niet, maar evenzogoed schieten we er op.

Het ware ideaal van een spiritueel iemand bestaat niet uit het hebben van veel macht of kennis. Het ware ideaal gaat daaraan voorbij, het is grenzeloos, onbegrijpelijk, zonder naam en vorm. Er zijn geen mijlpalen te behalen. Je kunt niet zeggen: ‘Ik heb dit aantal kilome-

ters afgelegd en ik moet er nog zoveel doen.' Dat hoort niet bij een spirituele reis. Het streven naar het grenzeloze is grenzeloos, het streven naar het vormloze vormloos, het is niet tastbaar te maken. Hoe verzekeren we ons dan van vooruitgang, hoe kunnen we dat vaststellen? Er is maar één bewijs voor en dat is ons geloof, er is maar één verzekering en dat is ons vertrouwen. Als we geloven kunnen we voortgaan en als we ervan overtuigd zijn dat we voort kunnen gaan, zullen we ons doel bereiken.

Er zijn talloze uiterlijke tekenen dat iemand vooruitgaat, maar je moet niet denken dat je bij het ontbreken van die tekenen niet vooruit zou gaan. Wat zijn die tekenen van vooruitgang? In de eerste plaats dat je inspiratie voelt en dat dingen die je gisteren niet begreep vandaag gemakkelijk zijn. Evenzogoed, als er dingen zijn die je niet gemakkelijk begrijpt, moet je geduld hebben tot de volgende dag. Als je onrustig wordt omdat je inspiratie mist, dan gaan de poorten naar inspiratie juist dicht. Onrust is niet toegestaan op dit pad. Het verstoort ons ritme, het verlamt ons en uiteindelijk blijken we door onrust onze eigen ergste vijand te zijn. Maar over het algemeen willen mensen dit niet toegeven en zullen ze in plaats daarvan anderen de schuld geven. Of, als ze die andere mensen aardig vinden, dan geven ze de omstandigheden de schuld. Het ligt echter meestal aan hun eigen gebrek aan geduld en niet aan andere mensen of omstandigheden.

Een volgend teken van vooruitgang is dat je je krachtig begint te voelen. Tot op zekere hoogte kan dat zowel fysiek als mentaal tot uitdrukking komen. Later kan die kracht tot uitdrukking komen in de omgang met levenskwesaties. Spirituele voortgang is eindeloos en zo kent kracht ook geen grenzen.

Het derde teken van vooruitgang is dat je vreugde en geluk begint te voelen. Maar ondanks dat gevoel kunnen er zomaar wolken van depressie en wanhoop van buitenaf opkomen. Op zo'n moment zou je kunnen denken dat alle vreugde en geluk die je spiritueel hebt gewonnen weggegrist wordt. Maar dat is niet zo. Als spirituele

vreugde afgepakt kan worden, zou het geen spirituele vreugde zijn. Het is niet zoals met materieel gemak, wanneer dat wordt weggenomen, zijn we het kwijt. Maar spirituele vreugde is van ons, is ons eigendom. Dood noch verval kan dat van ons wegnemen. Veranderlijke wolken rondom de zon kunnen onze vreugde omsluiten maar wanneer ze uiteengejaagd worden merken we dat ons eigendom nog steeds in ons eigen hart woont. Daar kunnen we op rekenen, het is iets wat niemand ons kan afnemen.

Er is nog een teken van vooruitgang en dat is dat je onbevreesd en dapper wordt. Wat er ook gebeurt in het leven, niets lijkt je meer schrik aan te jagen, zelfs de dood niet. Je kent geen vrees meer bij alles wat angst aan kan jagen. Er ontwikkelt zich een dappere geest, een geest die je geduld en kracht schenkt om de strijd aan te binden met alle tegenspoed, hoe erg het ook lijkt te zijn. Die geest kan zich zelfs zozeer ontwikkelen dat je met de dood zou willen strijden. Voor zo iemand lijkt niets zo vreselijk te zijn dat hij zich er hulpeloos bij voelt.

Nog een teken van vooruitgang is dat iemand zich soms vredig begint te voelen. Dat kan zich zelfs zo uitbreiden dat er sereen gevoel ontstaat in het hart. Je kan alleen zijn, maar zelfs als je middenin de menigte staat blijf je je vredig voelen. Het leven in de wereld is heel opwindend, een gevoelig iemand wordt er heel moe van. Als je rusteloos bent kunnen de levensomstandigheden je veel ongemak doen ervaren, want er is geen grotere kwelling dan rusteloosheid. Als er een remedie is voor onrust, dan is dat spirituele vooruitgang. Als de ziel eenmaal vrede heeft gevonden, voelt die ziel een grote kracht en heeft een enorme invloed op iedereen die dichterbij komt en op alle verstorende omstandigheden en botsende invloeden die overal vandaan komen. Net zoals water het stof doet neerslaan, komen alle conflicterende invloeden tot rust onder de voeten van vredelievende mensen.

Wat leren we van het oude verhaal in de Bijbel over Daniël in de leeuwenkuil? Wat wil dit verhaal zeggen? Was het Daniël's hypnotiserende invloed die de leeuwen kalmeerde? Als dat zo geweest was,

laat dan de hypnotiseurs van nu maar naar de leeuwen gaan en het eens uitproberen! Nee, het was zijn innerlijke vrede. De invloed van die vrede werkt zo krachtig op alle emoties dat het zelfs leeuwen kalmeert en in slaap sust.

Je kan het excuus gebruiken dat je omgeving je zorgen baart, dat je vrienden je last geven of dat je vijanden vreselijk zijn. Maar niets kan de vrede weerstaan die in het hart is ontwaakt., dan kalmeert alles, alles komt tot rust, net zoals stof als er water overheen is gesprenkeld.

Als deze kracht de moeried niet onmiddellijk ter beschikking staat, moet hij niet teleurgesteld zijn. Mag je verwachten dat deze hele reis in een week gemaakt wordt? Ik zou niet verrast zijn als veel moerieds dit wel verwachten, maar het is een levenslange reis en degenen die deze reis hebben volbracht zijn zij die nooit hebben getwijfeld aan hun vooruitgang. Zij hebben nooit toegestaan dat deze twijfel hun geest binnendrong om hen te hinderen. Zij hebben zich er zelfs niet mee beziggehouden. Zij weten alleen dat zij het doel moeten bereiken, dat ze het willen bereiken, zo niet vandaag dan morgen. De juiste houding is de geest nooit te laten voelen dat je naar links of rechts moet gaan als je een paar stappen hebt gezet. Als iemand die ene kracht, dat geloof, bezit, heeft hij alle kracht in handen die hij nodig heeft op het pad. Hij kan voortgaan en niets zal hem hinderen. Uiteindelijk zal hij zijn doel bereiken.